

מדור ספריות פו"ם

5630

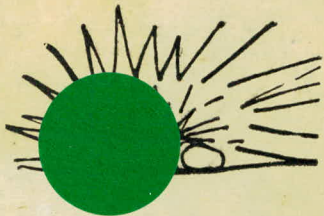
אלב

עותק 1

רגלי מול שריון

מאת

קפיטן הרברט אלבות

10

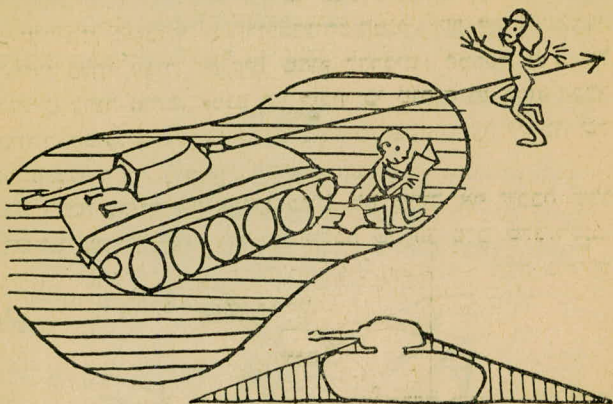
"מערכות"

הוצאת

מגיע עד 100—80 פגז לתותח וכ-2000—3000 כדור למקלע,
וכי סיבוב הצריח מצריך 5—10 שניות.

השטח שאינו נמצא למעשה בתחום פגיעת המקלעים נראה
בציור 6. אולם יש לשים לב לכך, כי „האיזור המת” משתנה עם

„האיזור המת”

ציור מספר 6

המבנה החיצוני של הטנק. לעולם אין לשכוח כי טנקים
חדשים מצוידים כיום באשנבים לקרב-מגע ובמכשירי הטלה
לרימוני-יד שהוזכרו לעיל. מבין הטנקים המיוחדים מסוכנים
טנקים יורי-להבות במיוחד ללוחם נגדם מקרוב.

ניידות

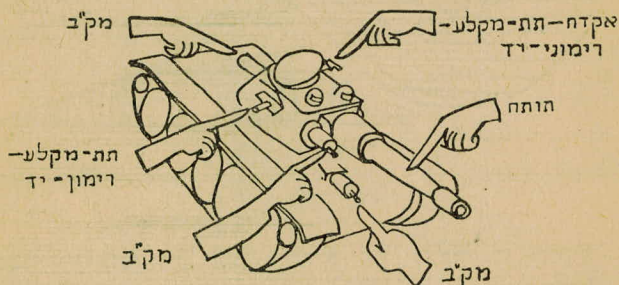
יכולת הטנקים לנוע בשטח מבוחר, לחצות נחלים, לעבור
נקיקים ומדרונות, תלויה בין היתר בגדלם ובמצב הקרקע.
אפשר לקבל ככלל שימושי, כי טנק יחצה כל תעלה אשר רחבה
אינו עולה על מחצית ארכו של הטנק ואשר גדותיה מוצקות.

המשדר או יפריע בצורה אחרת — קיים לעולם. למניעת התערבויות כאלה משתמשים בין הטנקים לעתים קרובות בשפה מיוחדת, קוד פשוט וכו'. מתקני השידור החיצוניים (האנטנה והאבזורים) פגיעים ביותר וקל יחסית להרסם.

עם ניתוק הקשר האלחוטי בין הטנקים, עוד עומדים לרשותם אמצעי איתות וסימנים-מוסכמים, כגון אקדחי רקטות השייכים כיום לצידודו של כל טנק.

חימוש

חימוש הטנק מסתבר מתוך ציורנו הבא. מבחינת קרב-המגע בטנק חשוב במיוחד לדעת כי יש טנקים בהם מותקן מק"ב גם בצדו האחורי של הצריח. כן שייכים לצידודו של כל

ציור מספר 5 — חימושו של טנק

טנק מספר כלי נשק לקרב-מגע כגון מקלעים, תת-מקלעים, אקדחים ורימוני-יד.

מי שנמנה על צות נ"ט חייב לדעת כי דיוק הקליעה של כלי הנשק בטנק גבוה מאוד במצב רגיעה, אך גרוע במידה ניכרת בתנועה; כי מהירות האש של התותח עשויה להגיע עד כדי 10 פגזים לדקה, כי מלאי התחמושת הנישא בטנק

בטנקים חדישים נמצאות פריזמות זכוכית במקום חריצים. והיה אם פגע כדור בפריזמה כזו, מתהווה "כוכב", בדיוק כאילו פגעו בחנית בחתיכת קרח עבה. על ידי סגירת תריס ניתן להחליף פריזמה שנפגעה במהירות ובפשטות. אולם פעולה זו נמשכת בכל־זאת לפחות 10 שניות, אשר בהן יכול להתרחש הרבה, שיעלם מעין הצופה.

אם אין אפשרות להחליף את הפריזמה, נאלצים המפקד והתותחן שלידו להשתמש בחרכי־הראיה הפתוחים, דבר המקל על הלחימה בשריון באמצעות ירי ועשן.

יש לזכור, כי לשם הגנה בפני תוקפים מקרוב קיימים ברכב גם אשנבים לקרב־מגע, עבור קני תת־מקלעים ורובי־סער (*). כמו כן מצוידים טנקים חדישים במכשירי־הטלה המופעלים מתוך הטנק ואשר באמצעותם נזרקים רימונים לטוחים קצרים. אלה עלולים להוות סכנה רבה לתוקפים מקרוב.

קִישוֹר

הקשר מקוים בעיקר על ידי אלחוט בגלים קצרים ביותר בעלי תדירות משתנית. לטנקים החדישים ביותר לרוב שלוש מערכות: הם מסוגלים להתקשר עד טווח של 20—25 ק"מ; ולהתקשר בתוך מחלקתם־הם או למפקדה, ומערכת טלפונים בתוך כלי הרכב עצמו. את מכשיר האלחוט מפעיל או מפקד הטנק או אלחוטאי מיוחד. בדרך כלל מותקן הטלפון הפנימי בצורה שאנשי הצות יכולים גם לשוחח ביניהם וגם להאזין לשידורים בגלים הקצרים. כל אנשי הטנק מצוידים באזניות ובמקרופוני־גרון. יש ומשתמשים גם במקרופון יד. אולם רק המפקד או האלחוטאי יכולים לשדר אל מחוץ לטנק. הסיכון כי האויב מאזין, או כי ישדר פקודות מזויפות, או כי יאפן את

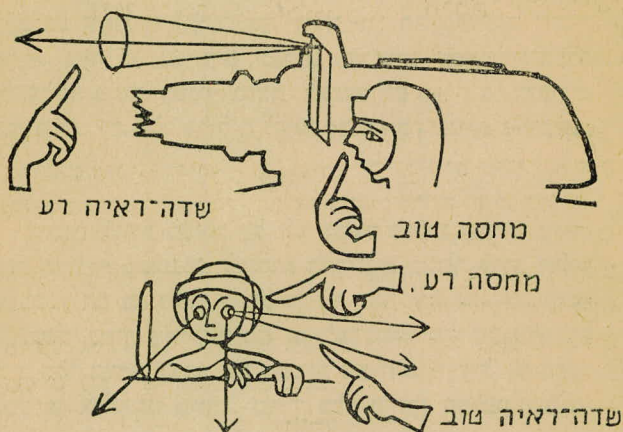
(*) רובה־סער — רובה אבטומטי או חצי־אבטומטי קל, דוגמת הקרפין האמריקאי, אשר יש צבאות שצות־הטנק מצויד גם בהם.

לצורך השליטה מצויד הזחל בזיזים המשתלבים לתוך המגרעות המתאימות של גלגלי-ההנע וגלגלי-המרכוב. רוחב הזחל מגיע בטנקים כבדים עד כדי 60—75 ס"מ. גלגלי ההנע מותקנים בקצה הקדמי או האחורי. כוח המנוע נמסר לגלגלי-ההנע ודרכם לזחל באמצעות תמסרות ומערכות-שליטה ממינים שונים.

אפשרויות תצפית

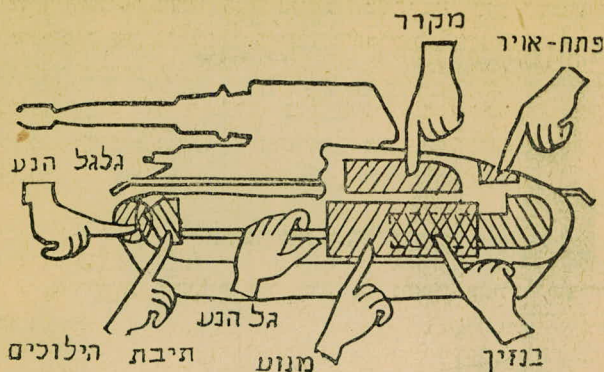
אפשרויות התצפית של טנק נע נראות בבירור בציור

הבא:

ציור מספר 4 — אפשרויות התצפית של טנק נע

תצפית היקפית אפשרית גם בעד חרכי־ראיה בצריח. ברוב הטנקים נמצא נוסף לכך פריסקופ בצריח, לפעמים אף שנים. ברם, שדה־הראיה של פריסקופ הנו מוגבל. לרשות המפקד והתותחן עומדים בדרך כלל חרכי תצפית מיוחדים נוספים בגוף הטנק עצמו.

ציור מספר 3 — סידור המנוע. בדרך כלל מותקן גלגל-הנע
מלפנים וגלגל-המכון מאחור.

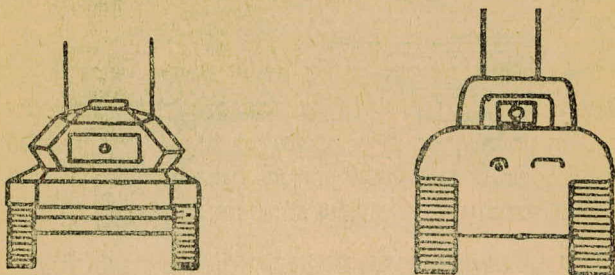
בן 30 טון: טנק זה נושא במיכליו כ-500 ליטר דלק, וצורך
בשטח נוח כ-20 ליטר ל-10 ק"מ. על כבישים טובים פוחתת
התצרוכת במידה ניכרת והמלאי מספיק ל-400 ק"מ בערך.
המהירות המכסימלית של טנק חדיש משתנית בין 20
ל-50 ק"מ לשעה, והמספר האחרון מושג רק בתנאים הנוחים
ביותר. במדפים מוגפים ובשעת קרב, אין המהירות המכסימלית
מגיעה אלא ל-15—30 ק"מ לשעה. בדרך כלל נוסעים טנקים
כבדים עוד יותר לאט.

הזחל

הטנק מונח על גלגלי-מרכוב אשר נשענים על הזחל. בדרך
כלל חשוקים גלגלים אלה בטבעת גומי עבה, כדי להפחית על-
ידי כך את ההתפלגות ולרכך את החבטות. למערכת הקפיצים
חשיבות גדולה ביותר. משתמשים כאן בשיטות רבות ושונות,
כגון במוטות שזירה ובקפיצים עליים, ואף במערכת קפיצים
הידרבולית.

הזחל מורכב ממספר חוליות המחוברות בעזרת חפים.

לזווית פגיעה חשיבות יתרה לגבי יכולת החדירה של קליע.
זווית הפגיעה, הנה בעלת חשיבות מיוחדת בהגנה-הנגד-טנקית.
אם מגיעה, למשל, הזווית רק ל-60 מעלות, פוחת כוח החדירה
עד כדי שלושה-רבעים בקירוב.

ציור מספר 2 — עקרונות המבנה של טנק ישן (מימין), המראה
נטית דפנות נוחה לפגיעה בו, ושל טנק חדש יותר (משמאל)
בעל נטית דפנות פגיעה-פחות.

התובות של טנקים חדישים מרותכות כיום לרוב מלוחות
שריון ולכן קל יותר לתת להם צורה רצויה מאשר לגופים
יצוקים למשל. הצריחים הם יצוקים לרוב.

המנועים

המנועים — אחד או אחדים — הם מנועי בנזין, או, כמו
ביחוד בטנקים רוסיים, מנועי דיזל. מגרעתם הגדולה ביותר של
מנועי הבנזין היא סכנת ההתלקחות ותצרוכת הדלק הגדולה
יותר.

ציור מספר 3 מראה בין השאר את מקומם של המנוע
ושל מיכלי הבנזין ב"טנק נורמלי". המנוע מותקן בדרך כלל
כך שיהא נוח לגישה לצורך תיקונים או החלפת חלקים.
כמות הדלק אשר לה מקום בטנק חדיש, ניתנת לשינויים
גדולים. מושג כלשהו על כך נקבל מבדיקת הטנק הרוסי 34 ז

אפשר להניח, כי אורכו של טנק כבד יגיע ל-7—8 מ', רוחבו ל-2,8—3,5 גובהו ל-2,5—3 מ'.

השריון

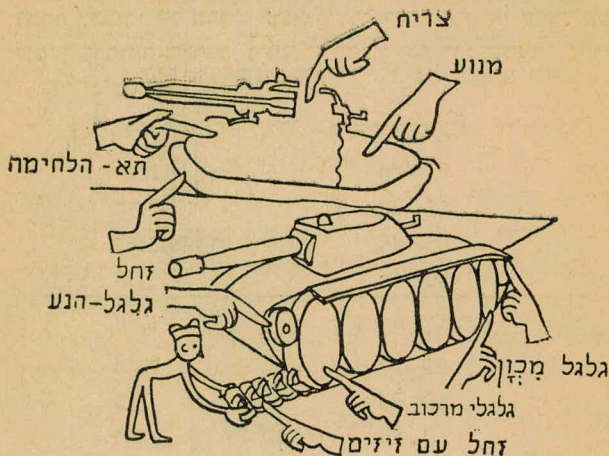
כושר הטנק לעמוד בפני פגיעות מושתת על עובי השריון וטיבו, וכן על שיפועם של המשטחים החיצוניים. בראשית מלחמת העולם השניה עלה אך לעתים רחוקות עובי השריון של טנק כבד על 75 מ"מ, ובטנק בינוני הוא הגיע עד כדי 40 מ"מ לכל היותר. ברם, המלחמה בין ההגנה-הנגד-טנקית לבין הטנק הביאה להגברה ניכרת של השריון. הטבלה הבאה נותנת את פרטי השריון של טנק בינוני חדיש:

עובי השריון במ"מ	צריח
90—60	חזית
85—40	צד
85—40	דופן אחורי
30—16	גג
עובי השריון במ"מ	תובה
65—40	חזית
65—40	צד
30—18	תקרה מאחורי הצריח
45—30	דופן אחורי
30—14	קרקעית

במקומות המסוכנים ביותר עומד לרשות הטנקים החדשים שריון חזק ועבה עוד יותר. כך מצויד למשל ה"סטלין 3" הרוסי בשריון-חזית של 150 מ"מ. כבר הזכרנו כי נודעת חשיבות לא רק לעובי השריון אלא גם לטיבו, דבר העשוי להיות בעל משמעות מכרעת לגבי ההגנה-הנגד-טנקית והכלים לקרב מגע.

טקטי. פטנקים לפעולת קרב עצמאית וכטנקים לסיוע חי"ר מפעילים עתה את השריון הבינוני והכבד בלבד. נוסף על הטנקים הרגילים פותחו במשך המלחמה גם מספר רב של כלי-רכב-שריון מיוחדים כגון משחית-טנקים, טנקים-יורי-להבות, טנקים אמפיביים, מסלקי-מוקשים, טנקים לתפקידים מיוחדים וכו'.

כיצד נראה הטנק

ציור מספר 1 — החלקים העיקריים של הטנק
מראה טנק חדיש ניתן בציורנו. החלוקה העיקרית הנה:
צריח, תובה וזחלים. התובה (גוף הטנק) מכילה, בין היתר,
את תא-הלחימה, תא-הנהג ואת תא-המנוע.

ההתפתחות המודרנית של השריון, הנוגעת בראש וראשונה
לעובי השריון ולריבוי כלי הנשק, הלכה והכבידה את רכבי-
שריון, ובה בשעה גרמה להגדלת הממדים החיצוניים. כיום

וכל איש ההגנה המקומית להשתמש באמצעים אלה — מה טוב.
כל אדם עשוי היום להקלע לתוך קרב-מגע נגד שריון.
באמצעות ידיעות וכושר טכני יושג הבטחון העצמי, שהוא
תנאי מוקדם להצלחת הלוחם.

ה ט נ ק

השימוש הנכון באמצעי הלחימה מקרוב מותנה בידיעות
יסודיות על אודות תכונות הטנק וצורת פעולתו הטקטית. יש
הכרח להכירו על צדדיו החזקים ועל חולשותיו. אי לזאת, לפני
שנדון בלחימה בשריון, ניגש-נא להכיר את רכב השריון החדש
והפעלתו בקרב.

הטנקים בהם השתמשו במלחמת העולם הראשונה היו
עדיין פרימיטיביים ביותר ובלתי בטוחים בתפעול. תקלות
במנוע וקריעת השרשראות אירעו תכופות ביותר. הן החימוש
והן השריון היו בלתי-מספיקים, הנסיעה היתה אטית והיכולת
להתגבר על מכשולים היתה קיימת במידה זעומה בלבד.
בטנקים של שנת 1939 ניכרו שכלולים חשובים ובמשך
מלחמת העולם השנייה חלה בהם התפתחות אשר התפתחות
נשק-המגן לא הספיקה לעתים להדביקה.

חלוקה לסוגים

לשם הבדלה ברורה יותר מחלקים את הטנקים לסוגים
שונים. בדרך כלל נעשה הסיוג לפי המשקל ומדברים על טנקים
קלים, בינוניים וכבדים. ברם, קשה למתוח קו חד, והנתונים
הבאים עשויים לשמש כלל שימושי מקורב לחלוקה.

טנקים קלים	10—25 טון
טנקים בינוניים	25—45 טון
טנקים כבדים	מעל 45 טון

הטנקים הקלים מוסיפים לשמש כיום רק לתפקידי סיור

רגלי מול שריון

1. טנקים ואמצעי-הנגד

רכב-הקרב המשורין מהווה כיום אחד מאמצעי הלחימה החשובים ביותר של המלחמה המודרנית. בראשית מלחמת-העולם השנייה היווה התותח הנגד-טנקי את אמצעי הנגד היחידי כמעט, אך נסיון המלחמה הוכיח חיש-מהר כי הוא לבדו אינו מספיק. שיטה של לחימה נגד שריון מקרוב כאילו נתבקשה מאליה. לשם כך הכניסו לשימוש תחילה אמצעי עוזר פרימיטיביים ביותר אשר נכשלו לא פעם נגד הטנקים ששריונם הלך והשתפר בהתמדה. רק לאחר שאפשר היה לתרגם את תוצאות המחקר החדיש לשפת המעשה התפתחה הלחימה נגד טנקים בטוח מגע לאמצעי יעיל.

נוסף על מוקשים נגד-טנקיים מסוגים שונים הפך בראש וראשונה מטען הנפץ החלול לאחד החשובים באמצעים. גם כלי הנשק ללא-רתע תופסים בהתמדה מקום נכבד והולך בשטח ההגנה הנגד-טנקית.

עם עליית היעילות של הלחימה בשריון מקרוב חל גם שינוי בהפעלת השריון. קודם לכן הופיע השריון עם צותו הוא בלבד, כיום נושא הוא אתו כרגיל גם הגנת-חוץ משלו — את חיל-הרגלים הצמוד (חרצ"מ).

אסור כי ידיעת הלחימה בשריון תשאר עוד כיום נחלת גייסות מיוחדים בלבד. כל לוחם, במיוחד כל איש חיל-הרגלים, חייב להיות עתה מסוגל להפעיל נגדו את אמצעי קרב המגע הקיימים. ואם ידע כל תותחן, כל חייל בתובלה

פעולה בין כלים שונים תורגלו ונוסו בשני "קורסי־תחזורת"*)
תחילה בלי "אש חיה" ואח"כ באש חיה. קרב ההתגוננות של
"פטרולים להשמדת שריון" תורגל במצבים שונים והפעלתם
הוכיחה את עצמה בכל ההרכבים.

הלחמה המודרנית מציגה בפני המפקדים מכל הדרגים
תביעות חמורות והולכות. תפקיד חשוב ואחראי בקרב החדיש
מוטל במיוחד על הפיקוד הנמוך, החייב לעתים קרובות להחליט
באורח עצמאי, תוך מגע ישיר עם האויב, ובתנאים הקשים
ביותר, החלטות אשר מהן, ומהדוגמה האישית של המפקד
הצוער, נובעת חשיבות מכרעת למורל ולכושר ההתנגדות של
הגייסות. אחת הנכבדות במטרות קונטרסנו היא, איפוא, להקנות
למש"ק כמנהיג בקרב, את הבטחון הדרוש ואת האמונה בכוח
עצמו, אשר יאפשרו לו לפעול בכל מצב בתחושה בטוחה,
בהצלחה ותוך שליטה במצב.

קפיטן הרברט אלכות

ברן, ספטמבר 1950.

*) "קורס תחזורת" — שירות המלואים השנתי בשביצריה, בן
שלשה שבועות בערך, במסגרת היחידה הטקטית.

ה ק ד מ ה

מטרת הקונטרס המונח לפניך היא להקנות למש"קים שלנו בצורה פשוטה ותמציתית כל אשר חשוב לדעת על שריון ועל הלחימה בו. חומר הדרכה הניתן כאן נועד להכשירם להפעיל נכונה את האמצעים הקיימים ולהגיע בכל מצב להחלטה שתבטיח הצלחה. על ידי כך יוחדרו הלחימה נגד שריון והניצול המכסימלי של האמצעים שלנו לתוך שורות מפקדי הכיתות, על מנת לתרום את חלקם בסתימת פרצה קיימת. המוקשים, רימון הרובה הנגד טנקי והמטול הרקטי אשר יוכנס בקרוב לשימוש, הנם כלי נשק מגן מצוינים ומטילי אימים, אשר תוך הפעלה אמיצה המתואמת למצב יביאו לידי הצלחה בכל צורת שטח. שומה על כולנו להכשיר את עצמנו לשימוש יעיל עוד יותר באמצעים אלה.

התגוננות חיל הרגלים בפני שריון, כלומר קרב המגע נגד שריון, אינה אלא שדה פעולה חלקי של ההתגוננות בפני השריון, שהיא כה חשובה לכוננותנו ההגנתית. עליה להשלים את פעולת אותם כלי הנשק הפותחים בקרב ממרחקים גדולים יותר. כולנו תקוה כי תרום נתרם את חלקנו וכי אלה יעמדו לרשותנו במהרה ובמספר מספיק.

חומר ההדרכה הניתן בקונטרסנו ממצה את הנסיון והפרסומים של כל הצבאות מן המלחמה האחרונה. כן נלקחו רעיונות מסיומים מתוך הקורס ללחימה נגד שריון של הצבא השבדי, והותאמו לתנאים שלנו. כל הדוגמאות והמצבים של שיתוף

סדרת ה"קונטרסים למקרא ולעיון"
לא באה לדלות נושאים ולמצותם. בונתה —
להניש פרקים שיש בהם כדי לאלף ולהרחיב
את האוסף, מתוך שהם שוטפים אור על בעיה
או פינה מסוימת בחיי עמנו ופועשי-הלחמה.
הם נועדו לאיש-העמל, לאיש-הילומים ולאורח
הער הרועה להתמצא בסוגיות עמנו ופועסיו.

דברי מבוא לקונטרס השביצרי, במקורו.

מאת

ראש-מחלקת-ההדרכה של צבא-שביצריה

השריון ממלא בקרב מודרני תפקיד חשוב, לעתים מכריע, בין אם זה כנשק-ליווי נייד בסיוע ישיר לחיל הרגלים, ובין אם זה לחדירה עמוקה בערפו של האויב באגף חשוף, או תוך כדי ניצול פרצה שנפרצה בקו החזית. העובדה כי השטח אינו נוח לפעולות שריון בקנה מידה רחב, לא תמנע את האויב מלהפעיל את שריונו במקום בו ירצה להשיג הצלחה או לנצלה. חשוב איפוא כי לא רק הגייסות הנמצאים בחזית, אלא גם הדרגים העורפיים, ידעו כיצד להתגונן בפני נשק מסוכן זה. במלחמה משלמים ביוקר עבור השגות מוטעות על התנהגות מול שריון; אלה מביאות לידי בהלה ומפלה. ברם, כלי נשק מסוכן זה, נוסף על נידותו, כוח אשו הגדול ומידת פגיעותו הזעומה — יש לו גם חולשות משלו. לכן חייבים להיות לגייסות מושגים ברורים על אפשרויותיהם ומגבלותיהם של כלי-הנשק הנ"ט ועל אופי הפעלתם למען שיהיו מסוגלים להלחם בהם ביעילות. אומץ-לב, זריזות בשדה, גמישות רוחנית ושליטה בכלי הנשק הנגד-טנקיים הם תנאי-היסוד להצלחה במלחמה נגד שריון. ניצול ההפתעה והערמה עשויים לפצות במידה רבה על נחיתות חומרית.

קונטרסו של קפיטן אלבזת המונח לפניך, שהוצא לאור על ידי איגוד המש"קים השביצרי, נועד לתרום את חלקו לקדם על בסיס רחב את הידיעות על השריון ואופן הלחימה בו. בזאת ימלא שירות מועיל.

ו. פ ר י ק, קולונל-מפקד-קורפוס

ונוהגם של צבאות אירופה ואמריקה מאז מלחמת-העולם השניה. דוקא משום שלא היה לצבא השביצרי נסיון-קרב ישיר משלו היה הוא מצווה על התבוננות מקפת בנסיונם של אחרים, בחינתו העניינית ובחירת המתאים והמועיל. הרי שתוך עיון בחוברת של צבא נייטרלי קטן — נמצאנו למדים מסיכום לקחם של צבאות מלומדי-מבחנים.

אף כי החומר — הטכני והטקטי — נועד במקורו בראש-וראשונה לסמלים, רצוי ביותר כי ינהגו בו שימוש מורחב; ובשני כיוונים: למעלה ולמטה. קצין, השוקר באמונה על כך כי סמליו יסגלו חומר זה כראוי — מצווה לסגלו תחילה לעצמו סגל-היטב, וכל חייל צר, היודע כי מעמסת הקרב בשריון עלולה ליפול על שכמו-הוא — ייטיב לעיין ב"קונטרס", לקלוט את תוכנו, לשאול כל שאלה הדרושה להבנה שלמה של תוכנו.

כך — גם לגבי החילות השונים. המדובר כאן הוא בקרב רגלים בשריון. אך כל חייל, — תותחן, שריון, איש-הנדסה — כשהוא מותקף ע"י רכב-שריון, מצבו כשל "רגלי". זאת ועוד: — לא רק חילות-השדה, זקוקים לכושר עמידה בפני שריון — אלא כל הגייסות באשר הם, אף בהיותם בעורף, במתקני-אספקה, במטות, בקווי-התחבורה. דוקא כל אלה הנם מטרות רצויות לשריון — ואנשי המתקנים והמטות הם החייבים להיות מגיניהם. אין לך צבא בעל קושר-עמידה בפני הטנקים אלא שעה שכולו אמון על הדיפתם.

הקורא ב"קונטרס" זה ייטיב באם יעיין עם זאת גם בקונטרס "תותח מול טנק" (מס. 3 בסדרת ה"קונטרסים"), אשר יש בו כדי להרחיב ולאזן את תמונת המאבק בשריון בכללותה.

הוצאת "מערבות"

אחת הבעיות המרכזיות של קרב חדיש הנה: — באיזו מידה — וכיצד — ניתן בידי חיל-הרגלים לעמוד בפני הסתערויות שריון. כושר עמידתה של, נאמר, חוליה, או כיתת-רגלים בפני טנק יחיד התוקף אותה, זוהי שאלה-פרט, אחת מני רבות בשדה-הקרב. אך כשהללו מצטרפות יחד לשאלה-כללית: — האם גזרת-חזית, הנתונה להגנת כוחות-רגלים, תעמוד בפני התקפת יחידת טנקים, כי אז רואים אנו כי זוהי, לאמתו-של-דבר, בעיה מרכזית של עמידת מערך-המגן כולו. רבות ושונות הן הדעות על כוחם היחסי של שני הצדדים. בראשית מלחמת-העולם השניה נראה היה כי אין כלל גורם שיעמוד בפני שטפם של כוחות-שריון; ובסוף המלחמה גברה הדעה כי למעשה כבר נבלם מחצם, עקב התפתחות ארטילריה נגד-טנקית, מזה, ונשק-רגלים נגד-שריוני חדש, מזה. המסקנות ממלחמת-קוריאה היו שונות, ובמידת-מה סותרות. מכל מקום ברור הוא, כי השריון גובר בקלות יחסית על התנגדות הרגלים במצבים, וברגע, כאשר הללו עצמם סבורים, כי „אין לעמוד בפני טנק“; אז סובלים הרגלים את אבידותיהם הכבדות מרכב-השריון וכלי-אשו — ואילו עמידה איתנה, פגיעה בטנקים והדיפתם, מבטיחות לרגלי-המגן אף אחוז אבידות נמוך בהרבה. משימתו של הרגלי בקרב — וסיכוייו-הוא בו — מזדהים כאן.

בשביל להעמידנו על סיכומם של סוגי-הציוד למלחמה בשריון הנהוגים עתה בצבאות השונים, ושל תחבולות-הקרב שטופחו או נתקבלו בהם, אין אולי טוב מפניה אל מקור שהנו, בעצם, בלתי-יישיר ומשני: — חיברת שנועדה לסמלי צבא-שביצריה — ומתוכה שאוב „קונ-טרס“ זה — תמצית דרכי הלחימה בשריון, כסיכום נסיונם

בסדרת

„קונטרסים למקרא ולעיון“

הופיעו:

1. ק ר ב כ י ד ו נ י ם
2. נ י י ד ו ת ו ש ל ה ל ו ח ם
3. ת ו ת ח מ ו ל ט נ ק
4. ש ל ו ש ה ק ר ב ו ת ל י ל ה
5. צ ב א - ח ד י ש — כ י צ ד ?
6. פ ש י ט ה ע ל ס ו ל ל ת ה ח ו פ
7. ר ג ל י מ ו ל ש ר י ו נ

תשי"ד — 1953

דפוס י. שלומי, ת"א

רגלי מול שריון

מדור ספריות פו"ם

106002-1

אלבות, הרברט
רגלי מול שריון

אלב 5630

צבא הגנה לישראל
הוצאת "מערכות"

הגבול העליון של יכולת הטיפוס נמצא בדרך כלל בין 30 ל-45 מעלות. במכשולים אנכיים מגיע הגבול ל-1.5 מ'. מים עד לעומק של 1.5 מ' על גבי קרקעית מוצקה אינם מהווים כל מכשול לטנק הבינוני. לעומת זאת נמנע הוא מלהכנס לביצות שגובה מימיהן מועט. אפשרויות ההתקדמות בשטח מיוער הנן מוגבלות ותלויות בגודל הטנק. יער עבות למעשה הריהו בלתי עביר לטנקים מחוץ לדרכים: המספר הרב של העצים עוצר אותם. אמנם יש לזכור כי טנקים מן הסוג הכבד ביותר מסוגלים לשבור עצים בודדים, שעבים עד לקוטר של 80 ס"מ.

לגבי טנקים קלים של כ-10 טון מהווה אף שכבת שלג תחוח ויבש של 100 ס"מ, או שכבה של 50 ס"מ שלג רטוב, מכשול רציני. קרח גורם להתחלקות הטנק על שטח משופע ושוללת ממנו כל יכולת תמרון.

צות

הטנק מופעל בקרב על ידי הצות אשר בתוכו, ובו בזמן הנו נתמך על ידי הגייסות הנלוים אליו מבחוץ. הצות מונה כרגיל 4—5 אנשים, אך יש והוא מונה גם מ-2 עד 6 אנשים. הרי דוגמה לחלוקת המקומות:

המפקד — במרכז הטנק או בצריח.

נהג — בתובה מלפנים.

מקלען — ליד המק"ב בתובה מלפנים (והוא גם נהג-

משנה).

תותחן — בצריח, ליד התותח והמקלע הצמודים במקביל.

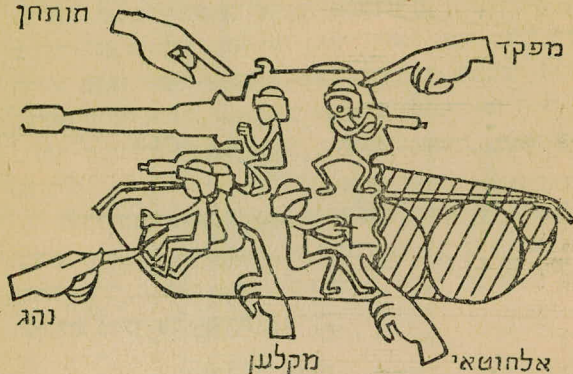
קשר — בצריח. כרגיל הוא משמש גם טוען.

פלגת-הליווי המכונה חיל-רגלים צמוד ("החרצ"ם;

השביצרים קוראים להם "רמני-שריון"), משמשת עזר רב לצות, ומורכבת משנים או יותר אנשים הנמצאים מחוץ לטנק ונוסעים על גביו בשעה שאינם עסוקים בלחימה. רכיבה זו

של ההגנה החיצונית נמשכת בדרך כלל עד לרגע שנוצר המגע עם האויב. לפעמים מוסעים אנשי-צבא אלה, אשר להגנת הטנקים, על הצאי-זחלים, או נעים רגלי (חיל-רגלים משורין). הפעלת החרצ"ם מושפעת על ידי השטח. אולם האיש

תותחן

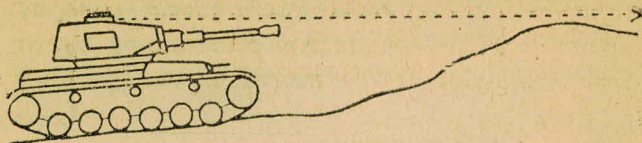
ציור מספר 7 — הצות בתא הלחימה

הבודד ישאף תמיד למצוא לו מקום מרוחק במידה מסוימת מהטנק, כדי שיוכל להגן עליו בראש וראשונה מצדדיו ומערפו. מובן כי פלגות-ליווי אלה תורכבנה תמיד מאנשי הגייסות המובחרים ביותר. חיל-הרגלים-המשורין הוא אותם גדודי חיל הרגלים השייכים לדיביזיות המשוריות אשר לרשותם רכב-הסעה משורין.

טקטיקה של שריון

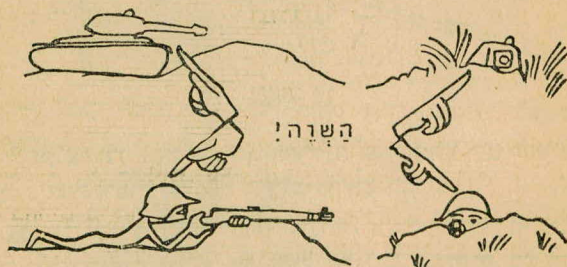
הטנק הבודד נוהג בדרך כלל כדוגמת החייל הבודד. הוא נמנע מלהלחם בדד משדה הקרב. בדרך כלל פועלת מחלקה, כלומר 4 עד 5 טנקים במכונס. בהתקרבות אל האויב נע הטנק מעמדת תצפית אחת לשניה.

בקרב נע הטנק מעמדת-אש לעמדת-אש כשהוא שואף

ציור מספר 8

להציב לאויב מטרה קטנה ככל האפשר, אשר, נוסף לכך, תהיה משורינת היטב, כמו, למשל, חזית הצריח. מפקד הצות שם לו למטרה לסייר — אם אפשר אפילו ברגל — את עמדת האש כבר מראש. עמדות חליפין חשובות לטנקים באותה המידה כלכל חולית-מקלע.

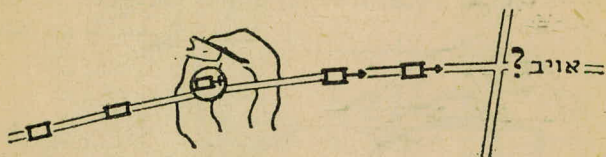
ציור מספר 9

אם מונחת על טנק אש אויב, יש ביכולתו לחכות במחסה להשתקת מקור האש על ידי כלי-נשק אחרים או להלחם בו בעצמו, מעמדת-אש חפופה. כאשר נחתת עליו אש אויב בתנועה מנסה הטנק להכביד את הפגיעה בו על ידי נסיעת זיגזג ומהירות משתנית.

טנק שניזוק ינסה לעזור תחילה לעצמו אגב שימוש באש
הוא ובכלי מיסוך העשן שלו. נוסף על עזרת חיל הרגלים הצמוד
שלו יכול הוא לצפות לתמיכת יתר הטנקים של המחלקה,
היכולים לפעול להגנתו נגד שריון או גם נגד ההגנה הנ"ט
של האויב.

על הפעלת כלי-הנשק של הטנק יש לומר, כי טנק ניח
מפעיל אמנם את מקלעיו ל-1000 מ' לכל היותר, אולם את
תותחיו יפעיל גם לטוחים העולים על זאת. בתנועה יש בדרך
כלל לצפות לאש מקלעים לטוח של 200 מטר לכל היותר.

בזמן ההתקדמות ללא מגע ישיר עם האויב נעים הטנקים
הקדומניים ביותר של המחלקה מתחום לתחום, כשהם שומרים

ציור מספר 10

זה על זה אהדדי (חיפוי אש). אחרי היוצר המגע עם האויב
מבוצעת ההתקדמות הנוספת תוך סיוע-אש לסרוגין.

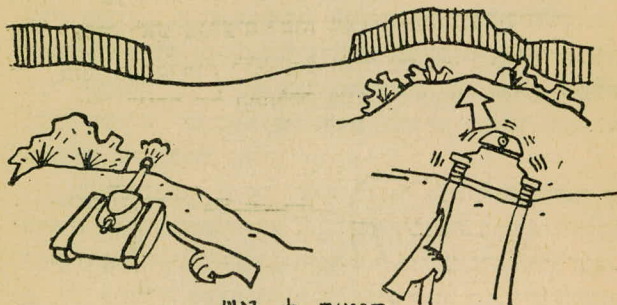
אם יש לפרוץ מעבר-הכרחי (למשל, מעבר-הרים), נותנים
בדרך כלל הטנקים חיפוי אש לחיל הרגלים המתקדם בשטח,
מטהר את המעבר משני צדדיו, ועוסק בו בזמן גם בפינוי
מוקשים.

אם מוטלת באופן יוצא מהכלל על יחידת שריון הבטחת
ישוב, עורכים את הטנקים כך שיוכלו לפעול על נתיבי הגישה
או על גזרות השטח הגובלות בהם. עם רדת החשכה מרכזים
אותם ועורכים אותם להגנת דרכי הגישה העיקריים.

תפקידי פלגת הליווי הם:

לחימה נגד פטרולים להשמדת טנקים (לעתים קרובות
בתמיכת הטנקים);

השמדת כלי נשק נגד-טנקיים על ידי איגופם;
עבודות פשוטות של הגדסת שדה כדי לעזור לטנקים
להתגבר על מכשולים לתפיסת יעדים והחזקה בהם;
סיור דרכים;
תפקידי תצפית וקישור;
חיפוש ופינוי מוקשים.

תנועה + אש

ציור מספר 11

להתקפת שריון קודמת כרגיל הכנה על ידי חיל-האוויר,
או חיל-התותחנים. תותחי הסער מקבלים לידיהם את הקרב
בהגנה הנגד-טנקית של האויב ונגד כלי נשקו. יש גם להביא
בחשבון כי האויב עלול לפתוח את התקפת השריון שלו
בהטלת מסך-עשן.

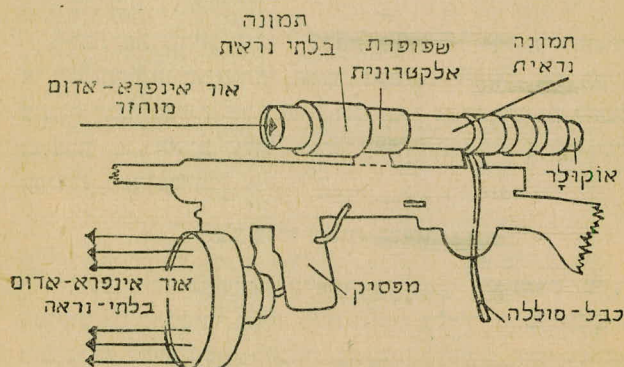
מכשירי ראייה בלילה

ההתפתחות האחרונה הראתה כי בסוף המלחמה צוידו
הטנקים גם במכשירי ראייה, כיוון וניווט בלילה. מכשירים אלה
מאפשרים לצות הטנק להבחין בחשכה בעצמים אשר ראיתם
בבצרה בעין בלתי-מזוינת. אל לנו להתפלא, איפוא, אם נפגע

במלחמה עתידה גם בחושך באש מכוונת מכלי הנשק של הטנקים. בפרקים הבאים ובנתוני התרגול אשר בחוברת זו יש תמיד לקחת בחשבון, כי הטנק רואה גם בלילה, אף אם אין להניח כי כל טנק אויב מצויד במכשירים לראיה בלילה.

מכשירי ראיה בלילה מורכבים משלושה חלקים עיקריים: זרקור, המכונה מקרן-אינפרא-אדום, המקרין אור אינפרא-אדום ומאיר את העצם. החלק השני, מין משקפת-כיוון, קודט באוביקטיב את קרני האור המוחזרות ונוצרת תמונה אשר אין העין מסוגלת עדיין לראותה, הנהפכת בשפופרת אלקטרונית המורכבת בחלק זה לתמונה נראית. תמונה זו אפשר לראותה בעד האוקולר על הלוח הפלואורסצנטי. את החלק השלישי מהוה הסוללה המספקת את הזרם הדרוש לזרקור ולממחיש התמונה (השפופרת האלקטרונית).

להבהרת יתר מראה הציור שלנו מכשיר אמריקאי קטן לראיה בלילה המותקן על רובה-סער. נראה בבירור הזרקור, המקרין את הקרניים האינפרא-אדומות הבלתי נראות לעין, אשר בהיותן מוחזרות מעצם בו נתקלו נהפכות הן בממחיש-התמונה, באמצעות מערכת העדשות של משקפת הכיוון, לתמונה גלויה

ציור מספר 12 — אוקולר

לעין על גבי לוח התצפית. הטוח של מכשיר אמריקאי זה, אשר מקור-הזרם שלו נישא על גב מפעילו או בחגורתו, מגיע ל-100 מטר בערך. מכשירים גדולים יותר משיגים טוח של 250 עד 300 מטר.

מתוך התיאור שלנו מסתבר כי אפשר להתקין מכשיר כזה ללא קושי בכל טנק, מאחר ששלושת חלקיו העיקריים, המקרן, ממחיש-התמונה עם המשקפת וכלי ההזנה ניתנים להרכבה בכל צירוף רצוי ובהתאם לדרישות השעה. קיימים היום מכשירים אינפרה-אדומים לתצפית, לכיוון ולניווט. בהקבלה להם פותחו גם מכשירי-אתראה, המזהירים אותנו אם הננו מוקרנים ומאיזה כיוון באה ההקרנה.

אפשר להניח כי המקרן של מכשירי הראיה בלילה יפעל בראש וראשונה בכיוון הנסיעה, אולם לעולם אין לבטוח בכך שאין הטנקים נושאים אתם גם מכשירים לתצפית הקפית. כיום בודאי מתנהלת התקפת שריון לילית כך, שתחילה מופיעים טנקי-הקרנה, המצוידים במקרן בעל עצמה רבה, שניתן לסובבו ב-360 מעלות, ואשר מטביל את כל שטח הקרב באור אינפרה-אדום עבור הטנקים המתקדמים, המצוידים בממחיש-תמונה, חזקים ורגישים ביותר, והיכולים לראות את כל העצמים המוקרנים באור האינפרה-אדום.

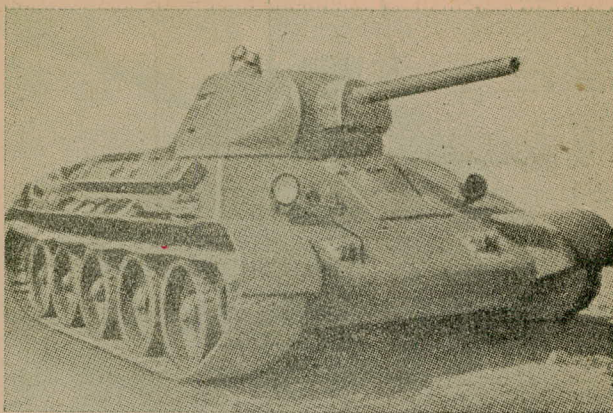
מובן מאליו כי גם בשביצריה עוקבים בהקפדה אחרי הטכניקה האינפרה-אדומה ובשנים האחרונות לא חסכו כל מאמץ על מנת לפתח מכשירים מתאימים. חיוני הוא לרכוש בעוד מועד מספר מספיק של מכשירי-אתראה אשר בעזרתם אפשר יהיה לגלות שימוש באור אינפרה-אדום נגדנו. זה אחד מצדדי הלחימה נגד טנקים אשר אין להתעלם ממנו בהתפתחותו העתידה.

סוגי הטנקים החשובים ביותר

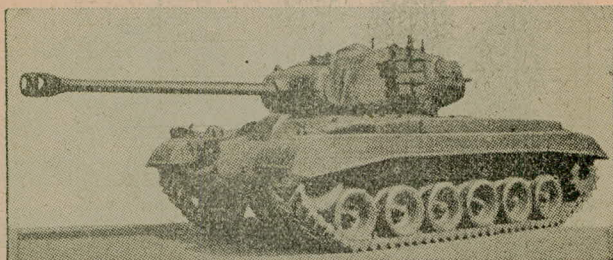
התמונות הבאות נותנות סקירה על סוגי הטנקים השונים
אשר כל לוחם חייב לזהותם ולהודיע עליהם.

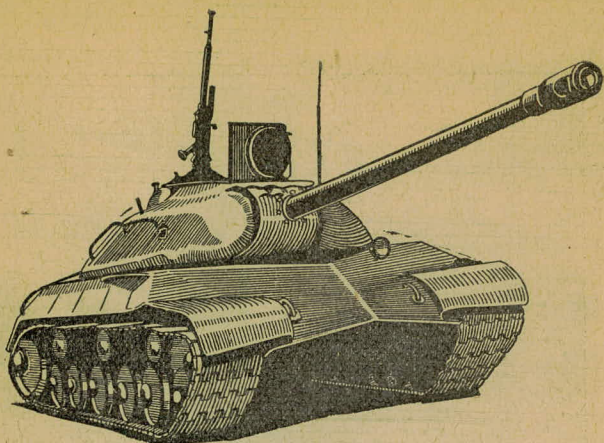
תמונה מספר 13 — טנק-סיור אמריקאי בן 20 טון M-24
בעל תותח 75 מ"מ.

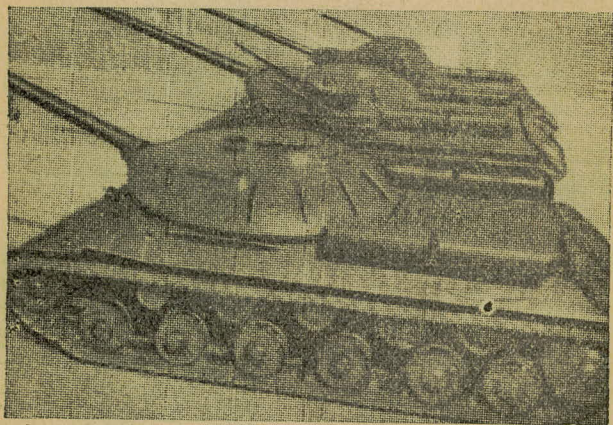
תמונה מספר 14 — טנק בינוני. טנק רוסי T-34, בערך 33 טון,
תותח 76.2 מ"מ; לדגם החדש תותח 85 מ"מ.

תמונה מספר 15 — טנק כבד. M-26 האמריקאי „גנרל פרשינג“,
45 טון, תותח 90 מ"מ.

תמונה מספר 16 — טנק כבד. טנק רוסי „סטלין 3“, 57 טון,
תותח 122 מ"מ ומקלע נ.מ. 12,7 מ"מ.

תמונה מספר 17 — טנק כבד. טנק רוסי „סטלין 3“ 57 טון,
תותח 122 מ"מ. נראה כאן בבירור הצריח השטוח והנמוך
המהווה שטח פגיעה קטן בלבד.

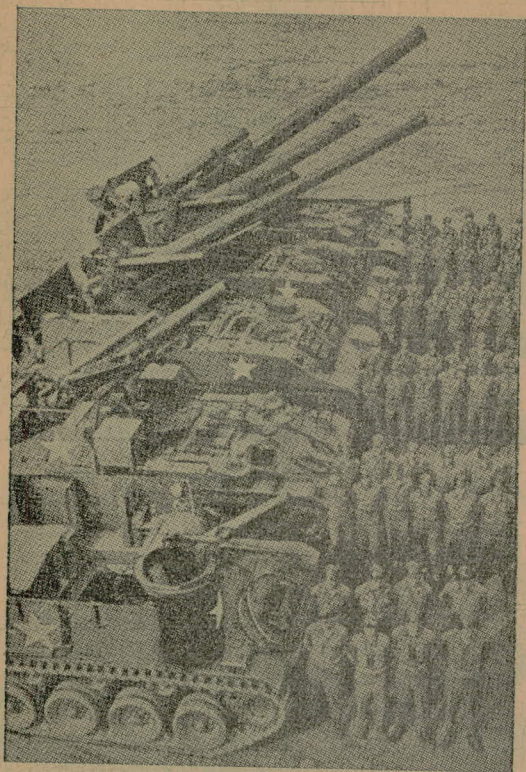

תמונה מספר 18 — סוללת תותח-סער רוסיים SU-85

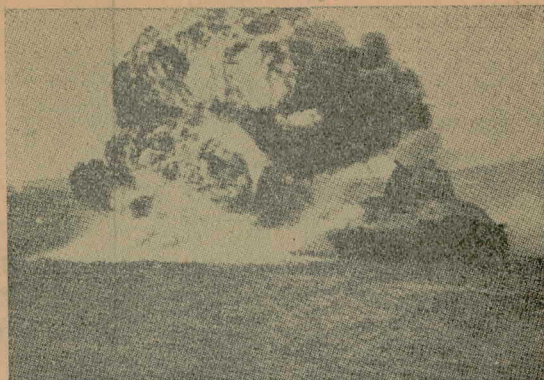
תמונה מספר 19 — תותח-סער נסיוני אמריקאי, כ-100 טון,
תותח 105 מ"מ.

תותחים סע-עצמיים

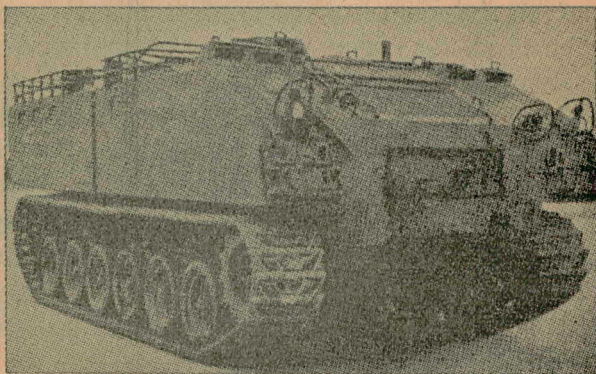
תמונה מספר 20 — תותחים סע-עצמיים אמריקאיים שונים.
 מלפנים לאחור: הוביצר 105 מ"מ, הוביצר 155 מ"מ, תותח
 155 מ"מ, הוביצר 203 מ"מ, הוביצר 240 מ"מ.

טנקים מיוחדים

תמונה מספר 21 — טנק-להביוור בפעולה (ט-34 הרוסי).

טנקים להסעת גייסות

תמונה מספר 22 — כלי רכב לחיל רגלים משורין

2. אמצעי קרב המגע והשימוש בהם

אחרי שדובר בפרק הקודם על הטנק ועל הטקטיקה של שריון אשר הכיל את כל אשר חשוב ללוחם שריון לדעתו, ידובר בהמשך על אמצעי הלחימה. רק ברפרוף נזכור את הפעלת תותחים-נגד-טנקים ונעסוק בעיקר בקרב-המגע נגד שריון, כפי שכל איש חיל-הרגלים חייב להכירו כיום. אולם תוך כדי כך נחדיר בלבנו את העקרון אשר יש לנהוג לפיו בהקפדה בכל המצבים: זה העיקרון האומר כי את תותחינו קטני-הקוטר אפשר להפעיל רק מהאגף, מאחר שכושר חדירתם מהחזית אינו מספיק עוד נגד השריון בן-ימינו. עלינו להסתגל לעובדה, כי לא בכל מקום בו יכולים לעבור טנקים, עומדים מוכנים תותחים ככלי-נשק נגדם. יתר על כן, תמיד ישתדל האויב להוציאם מכלל פעולה על ידי הפעלת מטוסיו, תותחיו או שרינו נגדם. חיל-הרגלים, בכלי קרב-המגע שלו, חייב לסתום את הפרצות, להלחם בטנקים שהצליחו לפרוץ ולמנעם מלהגיע לעורף גייסותינו.

מגמת הנאמר בקונטרס זה הוא לשמש השלמה לחוברות ההדרכה והתקנונים הטובים על אמצעי קרב-המגע אשר לחיל-הרגלים. על תפעולם של אלה לא נתעכב כאן בפרוטרוט. השימוש הנכון והבטוח במוקשינו, ברימון-הרובה-הנגד-טנקי, באמצעי פיצוץ והצתה וכן ברימון-היד ובכלי היריה, הוא תנאי מוקדם המובן מאליו. ההדרכה בשימוש במקושים עודנה לקויה ביחידות רבות, דוקא בין המש"קים, ויש להמליץ במפגיע שייעשה הכל על-מנת למלא את החסר. למי שנזדמן אי-פעם לראות השפעת אחד המונ"רים (מוקש-נגד-רכב) שלנו, יודה על כרחו כי בו ניתן לנו נשק-אנטי-טנקי אשר אפשר ליצור בכמויות גדולות וזול יחסית. אולם כעולתם הטובה תהיה הרת-אסון לגייסותנו אנו, אם לא ילמדו כל אנשי-הרגלים להניח מקושים במהירות ובבטחון, וכן לנצחם ולפנותם שנית. ללחימה נגד טנקים תמיד סיכויים טובים, באם שולטים

באופן יסודי בהכנת אמצעי המגן ובהפעלתם. השליטה הטכנית על אמצעים אלה היא פשוטה, ואינה דורשת כל ידיעות קודמות. יכולים, וחייבים, לרכוש הכשרה זו ע"י הדרכה בלתי מסובכת, אך יסודית. היא לבדה יוצרת את הבטחון ואת האמון-העצמי, המאפשרים לנו לעמוד בהצלחה גם במצבים קשים ביותר. יש לאמן ולתרגל שליטה במצבים רבים ושונים, כי במלחמה אין דומה מצב טקטי אחד למשנהו; רק איש שהורגל במצבים רבים ושונים והשכיל לשלוט בפעולה המשותפת של כלי נשק ואמצעים שונים, ללא שיקולים ארוכים, רק הוא ידע גם לאלתר ולהתגבר על מצבים נואשים.

אמצעינו לקרב-מוגע

- (א) כדי לעצור את הטנק:
- רימון-הרובה הנגד-טנקי; טוח-פעולה בטוח 30—40 מטר;
 - המטול הרקיטי ההולך ומוכנס לשימוש; טוח-פעולה בטוח 100—150 מטר;
 - מכשולים, קבועים ומאולתרים;
 - מוקשים מכל הסוגים;
- (ב) כדי לסנור את הטנק:
- נרות-עשן;
 - להביוורים ובקבוקי-הצתה;
 - יריות אל חרכי-הראיה מכל כלי הנשק;
 - אמצעי עזר מאולתרים אחרים בהתאם למצב.
- (ג) להשמיד את הטנק:
- רימון-הרובה הנגד-טנקי;
 - מטעני-נפץ צרורים.
- (ד) להצית את הטנק:
- להביוורים, בקבוקי הצתה, המכילים תערובת של נפט ובנזין או ספירט ($2/3 : 1/3$).

(ה) נגד הצות ונגד החרצ"ם :

— נשקל ורימוני-יד.

על מנת לדעת להפעיל אמצעים אלה בצורה נכונה הכרחי

להכיר את חולשותיו של הטנק, ואלו הן:—

— אפשרות ראיה מוגבלת ;

— לכלי נשק זוויות מתות ;

— לשם יריה מכוונת ובטוחה חייב הטנק בדרך כלל

להעצר ;

— המקום הרגיש ביותר להצתה הוא פתחי-השאיפה

של האויר לקירור ;

— בדרך שקועה או בשטח בנוי אפשר במקרים מסויימים

לזנק מאחור או מהצדדים על הטנק הנע לאטו.

התפתחות הפלים לקרב-מגע

בקרב המגע נגד שריון תופשים, כפי שכבר הוזכר, בעיקר

שני אמצעי עזר מכניים מקום הולם ונכבד : מטען-הנפץ

„המכוון“ וכלי הנשק ללא-רתע. לפנים לא הושם כמעט לב לכך,

כי השפעת חמרי הנפץ אינה תלויה במשקלם בלבד אלא גם

בצורתם. אם כי גילו כבר במאה הי"ח כי השפעת מטען מוגברת

על ידי יצירת שקע בו וכי אפשר על-ידי-כך לכוון את כוח הנפץ

לכיוון מסוים, לא הביאה תגלית זו שימוש מעשי באותה שעה.

רק בזמן מאוחר יותר חזר המדע לעסוק בפרשת הפיצוץ

המכוון. על ידי הפיצוץ המכוון הגיעו לכוח חדירה שמעולם לא

הושג כמוהו לפניו, דבר אשר נוצל בהמשך הזמן להשגת

פעולת הבקעה גדולה תוך שימוש בכמויות קטנות יחסית של

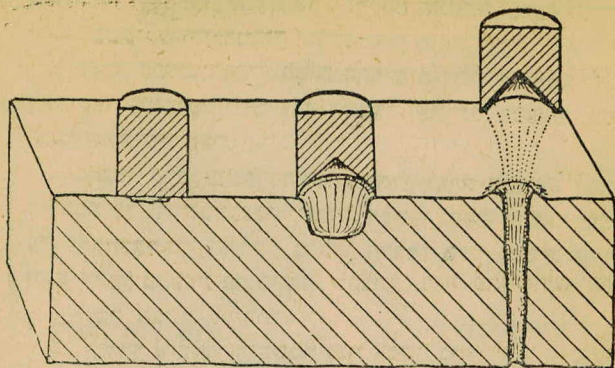
חמרי-נפץ.

על עקרון זה, המכונה גם „עקרון המטען החלול“, מבוסס

גם רימון-הרובה הנגד-טנקי השביצרי, אשר הוכנס לשימוש

בצבא ב-1944 ואשר היה כבר אז שיפור ניכר של ההגנה-

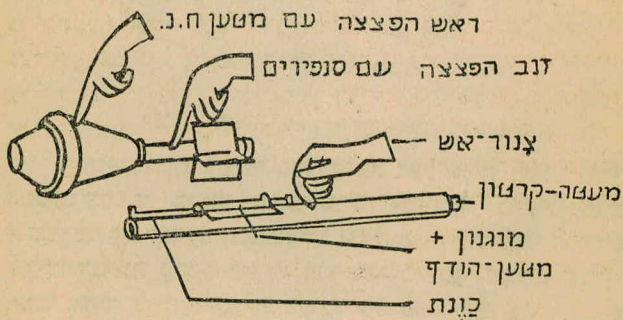
הנגד-טנקית.

ציור מספר 23

השואה של פעולת פיצוץ רגילה (משמאל) עם מטען נפץ מכוון (באמצע ומימין) על לוח שריון. המטען האמצעי מונח ממש על הלוח, ואילו המטען בצד ימין מפוצץ במרחק-מה ממנו.

כפי שכבר צוין יוכנס בקרוב לשימוש הצבא נשק מגן נוסף, יעיל ביותר, המכונה קנה-הרקטה (*), אשר ניתן להפעלה

ציור מספר 24

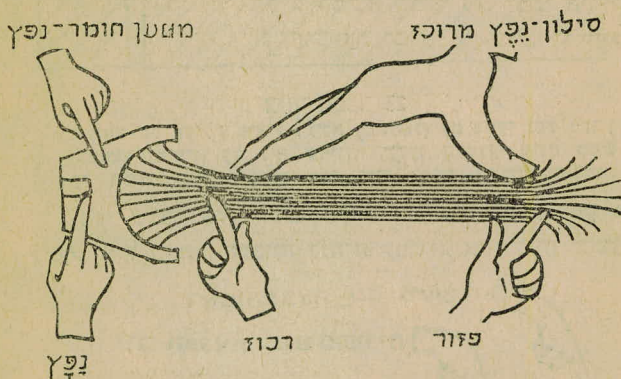
ה"פנצרקוט מ/45" (** דומה ל"פאנצראוסט" הגרמני.

(*) הכנוי השביצרי למטול הרקטי שלהם.
(**) מלה שבדית זו מהגים: — פנסרשוט.

מטוח של 100 עד 150 מטר. הרקטה הנורית מקנה-הרקטה, מושתתת על עקרון המטען החלול אשר תואר לעיל.

כאחד הכלים הנגד-טנקיים החדשים הללו ברצוננו להציג עתה את "פנצרקוט מ/45" השבדי המורכב מפצצה ומחלק המכונה "צינור-אש".

בתנאי קרב מושלך הצינור אחרי ירית הפצצה. הפצצה מורכבת מראש, זנב וסנפירי-איוון. המטען בראש הפצצה מבוסס על עקרון המטען החלול; בחלקו הקדמי שקע בצורת קערית והוא עטוף במעטה פח.

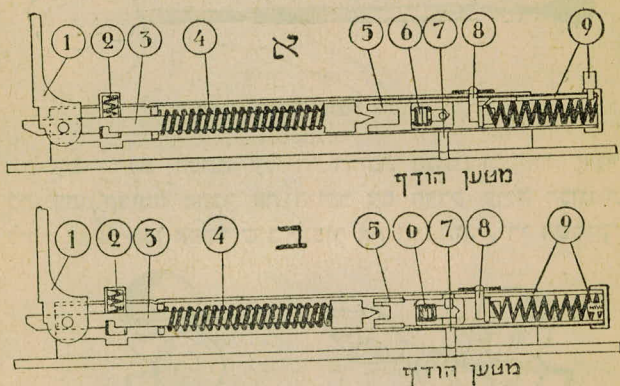
ציור מספר 25 — קרני הנפץ המכוונות

השקערורית עטופה במעטה פח בעל צורת משפך הנקרא חרוט-המרוח. בפגוע חרוט-המרוח במטרה, מפעיל מנגנון הנקשה את הפיקה ובאמצעותו את המטען, עוד לפני הגיעו אל לוח-השריון. קרן הנפץ כה חזקה עד כי, לפי נתונים שבדיים, הנו חודר ללוחות שריון בעובי של 150—220 מ"מ, גם אם אין הפצצה פוגעת בזווית של 90 מעלות. כאשר צריך היה להחליט כיצד לפטור את "ירי-השריון" (*

(*) "ירי-שריון" — תרגום השם "פנצרקוט".

מִן הַרְתִּיעָה, עֲמֵדָה הַבְּרִירָה בֵּין עֶקְרוֹן הַרְקָטָה וּבֵין פְּלִיטָת־
 טִילוֹן אַחֲרָהּ. נִבְחָרָה הָאִפְשָׁרוּת הַשְּׁנִיָּה וְהַקְּנָה נִבְנָה כֹּךְ, כִּי רַק
 הַחֶלֶק הַקָּטָן שֶׁל הַגְּזִים הַמִּתְהוּיִם הוֹדֵף אֶת הַפְּצָצָה קְדִימָה,
 וְאוֹלָם מֵרַבִּיתָם נִפְלֹטָת אַחֲרָהּ בְּאוֹפֶן חֲפָשִׁי. בַּהֲשׂוּאָה עִם הָרֹבֵה,
 אִפְשָׁר לומר כִּי לַחֹץ הַגְּזִים עַל הַקָּלֵעַ וְעַל מִנְגִּנוֹן הַנַּעֲלִילָה שׁוֹה
 הֵנוּ. הַלַּחֹץ עַל מִנְגִּנוֹן הַנַּעֲלִילָה בְּרֹבֵה גֹרֵם לִרְתֵּעַ, הַמְּבוֹטֵל
 בַּקְּנָה "יִרִי־הַשְּׁרִיטָה" הַשְּׁבִדִּי עַל יְדֵי כֹךְ שֶׁהַגְּזִים יִכּוּלִים לַהֲפֹלֵט
 אַחֲרָהּ בְּאוֹפֶן חֲפָשִׁי, מִבְּלִי לַלַּחֹץ תוֹךְ כִּדִּי כֹךְ עַל הַכְּלִי.

יֵשׁ עֵינִן בְּמִנְגִּנוֹן הַפְּשׁוּט הַמּוֹבָא בְּצִיּוֹר 13. לַמֶּתֶן הִירִיָּה
 לּוֹחֲצִים עַל הַהֶדֶק (2), הַמִּשְׁחָרֵר אֶת הַנוֹקֵר (3) וְנוֹתֵן לוֹ לִזְנֵק

צִיּוֹר מִסְפֹּר 26

1 כוונת, 2 הדק, 3 נוקר, 4 קפיץ הנוקר, 5 מגרעת מצד
 הנצירה, 6 פיקה, 7 תעלה, 8 ידית ההחלפה, 9 מחסום הנצירה.
 מנגנון דרוך: (א) במצב נצור; (ב) במצב בלתי-נצור.

קְדִימָה בְּאִמְצָעוֹת קַפִּיץ־הַנוֹקֵר (4). הַנוֹקֵר דּוֹפֵק בַּפִּיקָה (6),
 הַנִּיצוֹץ שֶׁנוֹצֵר עוֹבֵר אֶת הַתַּעֲלָה הַקְּטָנָה (7) הַמַּחְבֵּרֶת אֶת
 הַמִּנְגִּנוֹן עִם הַמִּטְעֵן־הַהוֹדֵף בְּצִיּוֹר־הָאֵשׁ וּמַצִּית אוֹתוֹ. הַמִּטְעֵן
 הַהוֹדֵף הוּא אֲבָק שֶׁרָפָה שְׁחוֹר וְחֶלֶק מֵהַגְּזִים שֶׁנוֹצְרִים דּוֹחֵף

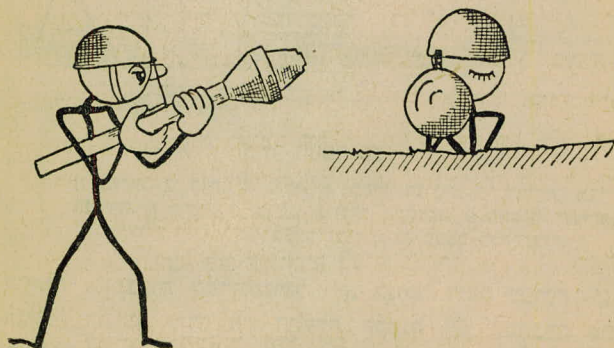
את הפצצה מצינור-האש קדימה במהירות התחלתית של 30 מטרים לשנייה. החלק העיקרי של הגזים נפלט אחורה בסילון-אש העלול לגרום למות אף במרחק 2 מטרים מאחורי הכלי.

האריזה של כלי זה היא פשוטה ונוחה בתכלית. הארגז המיוחד מכיל ארבעה צנורות אש, ארבע פצצות רמוק, אשר מרכיבים אותם לפני השימוש. את כונת המוט הנמצאת בקצה הקדמי של צנור האש על המנגנון מותר להרים רק בשימוש, היות ובמצב מכופל משמשת היא גם נצרה לעת טלטלה. הכונת מובטחת על ידי סרט אדום הנושא כתובת מתאימה.

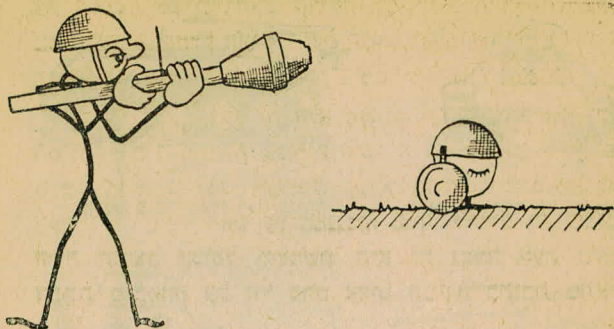

ציור מספר 27
מרבית הגזים נפלטת אחורה.

עם הרמת הכונת על-ידי דריכת מנגנון-הנקירה, אשר בתנועתו קדימה מחבר את הנוקר עם ההדק, עולה הכוננות לירי. לאחר מכן אפשר שוב לנצור את המנגנון. "ירי השריון"

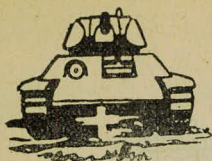
ציור מספר 28 — מצבי יריה ב"פנצסקוט מ/45"

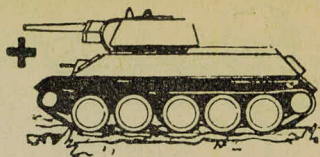
ציור מספר 29 — הכיוון ב"פנצרוסקוט מ/45"

ניתן ליריה בכל המצבים. אך יש תמיד להקפיד על כך, כי הגזים הבוערים הנפלטים לא יגיעו לחלק כלשהו מחלקי הגוף. בכונת שהזכרה שלושה חרירים, המתאימים לטוחים של 20, 30 ו-40 מטר. בתור כונת קדמית משמש החלק העליון של הפצצה. בשעת היריה בחושך מקפלים את מוט הכונת ומכונים מעל לשפה העליונה, ליד החריר המתאים. מכונים כמו ברימון-הרובה-הנגד-טנקי (רנ"ט) כשהעין בחריר המתאים בכונת, החלק העליון של הפצצה והנקודה שאליה הנך מכון בטנק — כולם בקו אחד. היריה מבוצעת, אחרי הטבעת הנצרה, באמצעות לחיצה על ההדק; לאחר מכן, כמו בירית הרנ"ט שלנו, יש לתפוש מיד מחסה. לא נורתה היריה מסיבה כל שהיא, אפשר לנצור שנית את המנגנון כולו על ידי סדרת פעולות ההפוכה לזו שתוארה לעיל, ולפרק את "ירי השריון" לשני חלקיו.

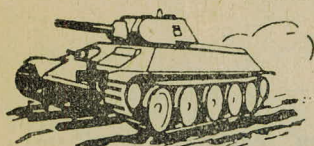
הציורים הבאים, הלקוחים מחומר הדרכה שבדי, מראים את נקודות הכיוון לגבי טנקים בתנוחה ובתנועה.

הטנק נע ישר על היורה

הטנק עובר מצדו של היורה

הטנק נע אלכסונית

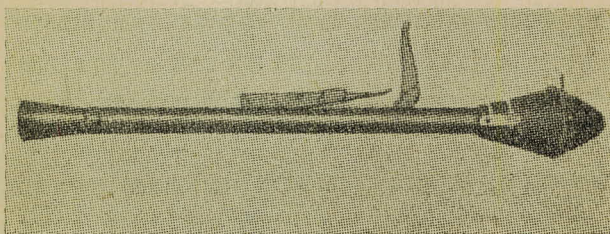

הטנק נע מן היורה והלאה

ציור מספר 30

נקודות-כיוון ביריה אל טנק נע

ה"פנצרסקוט מ/46" הנו הנשק הנגד-טנקי השבדי החדיש,
העתידי להחליף במרוצת השנים את ה"פנצרסקוט מ/45"

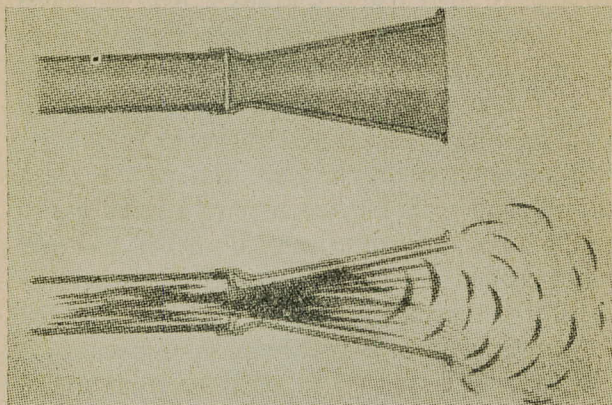

ציור מספר 31

ה"פנצרסקוט" מ/46

שתיארנוהו לעיל. נשק זה טרם נמסר ליחידות או שנמסר להן רק בזמן האחרון.

נשק הגנה חדש זה מבוסס על אותם העקרונות כמו קודמו, כלומר על הנפץ המכוון של מטען חלול. לעומת זאת עובדו

ציור מספר 32

המפלט עם הגזים הזורמים החוצה.

פרטי המבנה בצורה שונה לחלוטין, אשר אפשרה להשיג טוח גדול, ומנגנון פשוט יותר.

על ראש הפצצה (ראה תצלום) קבוע להב-כונת בצורת חץ, הניתן לקיפול בזמן הטלטלה. צינור-האש קצר במקצת, ובקצהו קבוע מעין משפך עשוי פלדה, המאפשר הפלטה מהירה יותר של הגזים, ומשחרר את הכלי מרתיעה כלשהי. בתוך המשפך מותקנת מחיצה עשויה חומר סיבי, הנפרצת רק אחרי התהוות לחץ גזים מסוים. על ידי כך היא מודאת הדלקה בעת ועונה אחת של כל המטען ההודף. כמו ב"פנצרוסקוט מ/45" מותקן מעל לצינור-האש המנגנון הפשוט כאן ביותר.

בכונת המתקפלת יש כאן במקום שלושת החדירים של הכלי הנ"ל שלשה משולשי-ראיה, המסודרים האחד מעל לשני, והמתאימים לטוחים של 90, 60 ו-30 מטר. בעזרת הכונת הקדמית שעל ראש הפצצה מכונים כאן את הכלי כמו את הרובה. אם הטוח למעשה אינו מתאים לכונת, נקבעת נקודת הכיוון לפי טבלה נוחה. נשק חדש זה מביא, איפוא, להגדלת טוח היריה הבטוחה, המגיע עד כדי גבול של 100 מטר לגבי טנקים ברגיעה, ול-40 מטר ביחס לטנקים נעים.

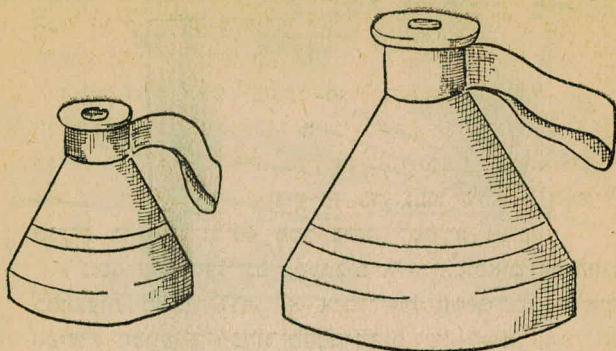
נוסף על מטעני-נפץ מכוונים אלה, המובאים אל הטנקים באמצעות מטען הודף, לא איבדו את חשיבותם גם אמצעי הפיצוץ, המטענים-הצרורים, המוקשים וכו', המובאים אל הטנק בידי אדם. ידועים לנו המטענים הצרורים, "רימון היד 43" עם המטען המוסף, מוקשי-גרירה* ומוקשים-נגד-רכב והמטענים המאולתרים של חומר נפץ אזרחי.

השבדים פיתחו "פנצרלדנינג מ/44", מין מטען-צרור, בו מנוצלת בצורה יפה פעולת הפיצוץ המכוון. (יש להניח כי גם במקומות האחרים נמשכת ההתפתחות בכיוון זה). על ידי כך מוגדל כוח החדירה פי חמשה לעומת מטעני הנפץ הקודמים בעלי אותו משקל. מטען השריון מ/44 נמסר לגייסות בשני גדלים שונים: במטענים של 1 ק"ג ושל 3 ק"ג. הטבלה הבאה מבהירה את פעולתם:

פנצרלדנינג מ/44	חדירת לוח שריון בס"מ	חדירה בתוך בטון מזוין
1 ק"ג	7	25
3 ק"ג	10	40

צורתו החיצונית של מטען זה היא של גוף חרוטי בעל קרקעית קעורה. את חומר הנפץ מהוים קילוגרם אחד או שלשה

* מוקשי-גרירה — מוקש ערוך המוצנע בצד הדרך, (לעתים — מוקשים אחדים על קרש) ובעזרת חבל או חוט גוררים אותם אל מתחת לטנק הקרב.

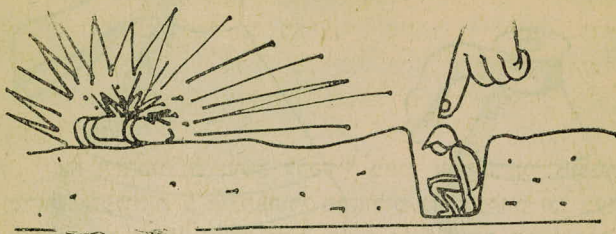
ציור מספר 33

„פנצרלדנינג מ/44“ של 1 ק”ג ו-3 ק”ג, דומה למטען הדביק החלול הגרמני ק”ג של פנטיל דחוס אשר לו כל מעלות הטרוטיל* שפעולת הפיצוץ שלו חזקה יותר. המטען נתון במעטה קרטון, שבראשו ידית בעלת רצועת יד. בידית זו נמצאת הברגה אליה מתברג, מעל לפיקה, מצת-משיכה בעל השחיה של 10 שניות. לכל מטען שריון מצורפת קופסה של חומר דביק וסמיך שיש למרחו על תחתית המטען בכדי להקשות על החלקתו משריון האויב. בהנחת המטען יש להקפיד על כך שקרן-הנפץ תכוון אל הצות או לחלקים חשובים (המנוע) של הטנק.

תוך הפעלת חמרי נפץ נגד שריון נוטים הלוחמים לעתים לשכוח כי עליהם לחזור למחסה בטוח. הדף ההתפוצצות והרסיסים המתעופפים עלולים להביא את הלוחם המוצלח כי ישבק חיים יחד עם הטנק. עלינו לזכור, כי כל איש מאנשי חיל הרגלים הצמוד וממדבירי-הטנקים שלנו חייב להקחות את קרנו לא של טנק אחד בלבד אלא של רבים ככל האפשר.

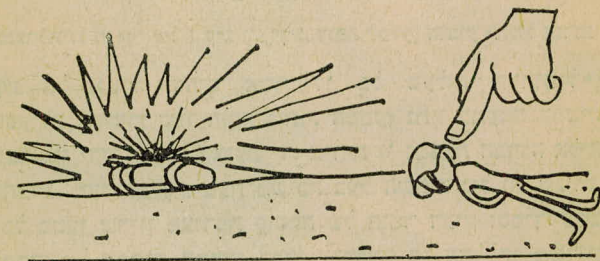
* טרוטיל — Trotyl משמש כחנ”מ עיקרי בצבא השביצרי (ברימונים, פצצות, מוקשים, פגזים).

התנהגות בטוחה הדף-ההתפוצצות והרסיסים, כלחימה
נגד שריון באמצעות חמרי-נמץ.

ציור מספר 34

את ההגנה הטובה ביותר נותנת שוחת שריון שהוכנה מראש.

ציור מספר 35

אם אין שוחת בנמצא בשטח — השתטה, כשהראש המוגן קסדה
מופנה כלפי הרק"מ הפנים אל הקרקע והידיים מתחת לגוף.

ציור מספר 36

לרוב כבר מאוחר מדי לזנוק לתוך מחסה קרוב.

אמצעי סינוור

אחרי שעסקנו בחמרי-הנפץ המשמשים להשמדת הטנקים או לנטילת עקצם ולפני עברנו לאמצעי הבלימה ולהנחות הטקטיות, ניגע עתה גם באמצעי הסינוור. הלחימה מקרוב דורשת לעתים, כי הצות של טנק אויב יסנוור או יותעה. למטרה זו משמשים להבות, עשן, ערפל מלאכותי ואש הנשק הקל.

את הלהביוורים מוטב להפעיל מתוך עמדות-מגן מוכנות מראש, תעלות נ"ט או מאחורי מכשולים נגד-טנקיים וכן בעת לחימה נגד שריון בשטח בנוי. סילון האש (אשר יש להקדים לו, במידת האפשר, סילון בלתי דולק על הטנק), העשן הכהה והאדים המרעילים אינם נעימים גם לטנק החדש ביותר, ומחייבים אותו על סגירת הדפנות.

בהיותו בנסיעה מהירה, חודרים העשן והאדים אף בעד הסדקים הקטנים ביותר אל תוך כל טנק.

בשימוש נכון, מהוים נרות-העשן אמצעי סינוור רב-ערך אשר אפשר להטיל אותו על הטנק ממרחק או לשימו עליו לפני המכשול. דרושה כאן מידה רבה של דמיון ואלתור כדי להביא אמצעי-סינוור זה עד אל טנק ולהצמידו אליו בצורה שלא יפול ממנו. יש לזכור כי איבוד העשן הסמיך מתחיל רק כ-10 שניות אחרי הפעלת מצת-המשיכה. התוצאות הטובות ביותר בנרות ורימוני-עשן מכל הסוגים משיגים בלחימה נגד שריון בשטח בנוי; בשדה פתוח השפעתם מוגבלת לרוב ביותר. ליד מכשולים-נגד-טנקיים ניתן להתקין נרות עשן בצורה שיופעלו אבטומטית על ידי מצת נקישה או משיכה. מכשול שכוסה עשן ברגע הנכון ערכו עולה, אך גם היריה המכוונת אל הטנק שנתקל בו הופכת קשה יותר.

במקרים מסוימים יכולה להביא את התוצאה המבוקשת גם אש מנשק אבטומטי, אם תרוכז לשם סינוור על חרכי-הראיה

והפריסקופים. על ידי כך אפשר, למשל, לגרום נזק לפריזמות ולעדשות או אף להוציאן מכלל שימוש.

אמצעי בלימה

תמיד רצוי לעצור את השריון מוקדם ככל האפשר. לעתים אין מצליחים אלא להאיט את התקדמותו ולזכות ע"י כך בשעות לארגון הגנה יעילה. בתחום זה של הלחימה בשריון תפקיד מיוחד, בעל חשיבות גדולה ביותר דוקא בשטחים מבוטרים, למוקשים מסוגים שונים, למכשולים נגד-טנקים ולמתקני הטעיה.

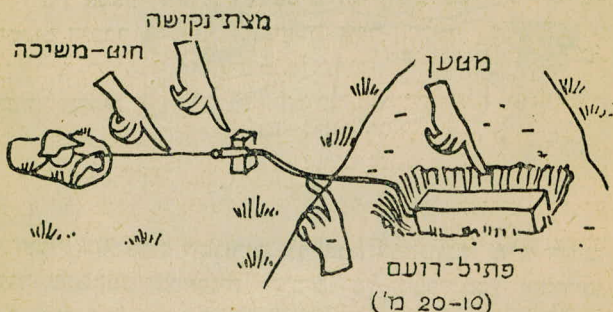
בין אמצעי הבלימה תופסים המוקשים מכל הסוגים את המקום הנכבד ביותר. ההתפתחות אשר העלתה טנקים כבדים והולכים בהתמדה וחימוש בעל עצמה הולכת ורבה, לא היה בכוחה לדחוק את רגליו של המוקש כאמצעי הגנה יעיל מאוד, תוך הנחה כמובן, כי משתמשים באמצעי זה בצורה נכונה. בשנים האחרונות הגיעו בצדק לכלל הכרה כי בקרב הגנה יש ליחס חשיבות רבה למוקשים מכל הסוגים, וכי יש להעמיק עוד את האיומן בהפעלתם, ולהפכו לדבר מובן מאליה לגייסות רבים ככל האפשר.

כאשר עולה טנק בינוני של 30—40 טון על אחד ממוקשינו, אפשר בדרך כלל לצפות לתוצאה המבוקשת. אם רוצים להשיג פעולה חזקה במיוחד אפשר לצרף למזנרים הבודדים מטענים נוספים של חומר-נפץ, צבאי או אזרחי. הידיעות הדרושות להנחת שדות-מוקשים או רצועות-מוקשים ניתנות כרגיל בהנחיות והוראות של חיל-ההנדסה ואין להעתיקן כאן.

נוסף למוקשים הטמונים באדמה עלולה סכנה מידית לחייב הנחת המוקשים בגלוי. במקרים אלה מעשי לעתים השימוש ברשת חוטי-הברזל של מוקש-גרירה: מניחים את המוקשים על-פני הקרקע וחומשים אותם, ומשתדלים, כמובן, כי יתגלו במאוחר ככל האפשר. עשבים גבוהים, שיחים נמוכים, אבנים,

תלי חפרפרת, אלומות קש ותבן עשויים להועיל כאן יפה. במעברים צרים, ובמיוחד בלחימה נגד שריון בשטח בנוי, הוכיח את יעילותו קרש משובץ מוקשים הנדחק במפתיע מתוך מחסה אל לפני הטנק.

בהנחת מוקשים נגד טנקים יש להבדיל באופן עקרוני בין שתי שיטות. האחת יסודה בכך כי הטנקים המתקרבים מפעילים את המוקשים ואילו לפי השיטה השניה יופעלו המוקשים שהונחו רק ברגע-הרצוי. השיטה השניה מאפשרת, למשל, להניח לטנק הראשון לעבור ולהוציא מכלל פעולה את הבאים אחריו. כי הרי לא בכל מצב יהיה זה לתועלת

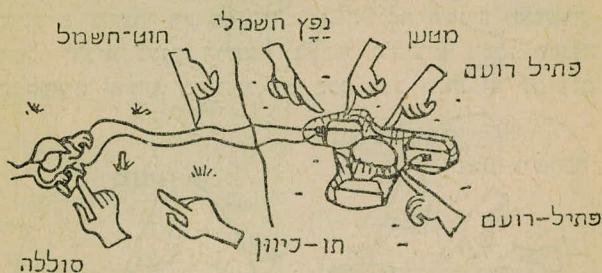
ציור מספר 37

לעטות על הטנק הקדמי ביותר ולהזהיר על-ידי כך את הבאים אחריו. במעבר צר ניתן לארגן את ההגנה כך כי הלחימה בשריון תהיה ערוכה לעומק ולשם חסימת המיצר יפוצצו תחילה הטנקים האחוריים. זו שיטת-לחימה שעדין אינה זוכה לתשומת לב הראויה.

אנו מראים בציורנו הראשון מחסום מוקשים כזה שהונח כמארב, ההפעלה היא באמצעות חוט-משיכה או באופן חשמלי. למחסומי מוקשים מציעים השבדים את השימוש בסוללה

רגילה של פנס־כיס. להפעלת הפיצוץ די בסגירת מעגל הזרם.
לשדות גדולים יותר ממליצים על השימוש בפצץ.

על זאת ממליץ חומר הדרכה של הצבא השוודי. חיל-
הרגלים השביצרי, למשל, חסר את האמצעים החשמליים
הדרושים לכך, הנמצאים בידי חיל ההנדסה בלבד. ברם, חייבים
להכיר את כל האמצעים המאולתרים, כדי להיות מוכנים למצב

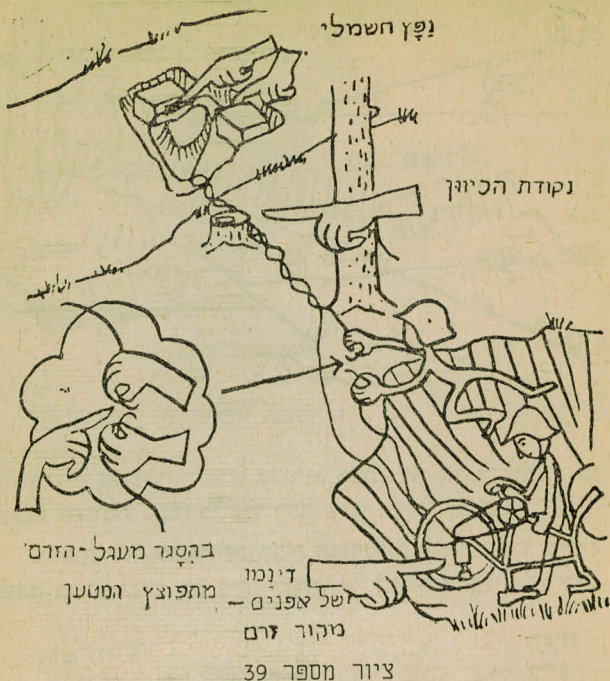

ציור מספר 38

כי יחסרו האמצעים השגורים. למלחמת-ההתגוננות שלנו חשוב
מאוד שנשתמש במחסנים הרבים של חמרי נפץ אזרחיים
הנמצאים בכל רחבי הארץ אצל קבלני בניה, ומחצבות אבן
וחצץ, כדי ליצור מהם בשעת חירום מטעני-נפץ, מוקשים
ומוקשי-גרירה מאולתרים.

לפי השיטה, בה מפעילים הטנקים המתקרבים בעצמם
את המוקשים באמצעות לחץ משקלם או בתנועתם, נמנים גם
כל הסוגים של מוקשי-הגרילה הנגררים או נדחפים ברגע
המתאים מתוך מחסה אל לפני הטנק או מתחתיו או אשר הטנק
מושכם אליו בעצמו באמצעות סידור מתאים של חוטי ברזל
או חבלים.

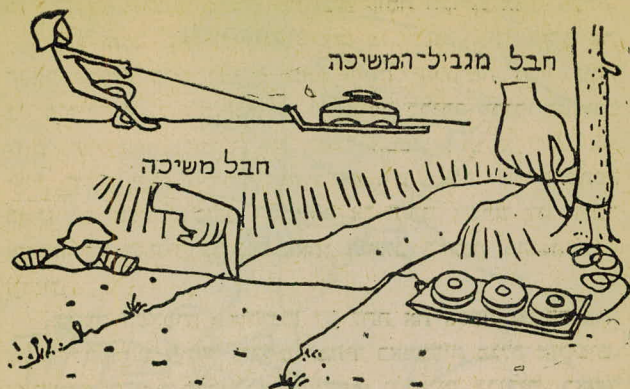
יש להמליץ גם על השיטה המתוארת בציור 40, לפיה
נקבעים מונ"רים על קרש (מגררת), הנמשך אל לפני הטנק בכל

רחבו. גל הדטונציה יספיק לודא כי עם פיצוץ מוקש אחד יופעלו גם השאר בעקבותיו. במקום שאין מוקשים מוכנים, משמשים ביעילות רבה גם מוקשי-גרירה מאולתרים מחומר נפץ צבאי או אזרחי.

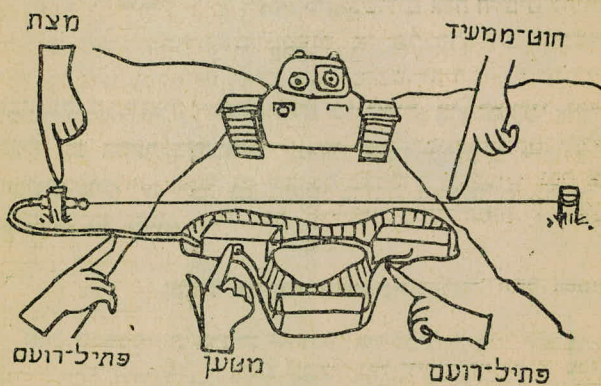
מוקש גרירה מאולתר

אחת האפשרויות הרבות — וכאן אין גבול לדמיון ולחומר המעשה של חיילנו — לצוד טנק באופן אבטומטי, מראה הציור הבא.

ציור מספר 40

סידור זה עשוי לשמש בצורות רבות, אך אין להשתמש בו במקום שקיימת סכנה כי כלי רכב שלנו ייכנסו למלכודת זו. נוספות לכך אפשרויות רבות המזדמנות ללחימה נגד שריון בשטח בנוי, מקום שם ניתן לזרוק או לדחוף מטענים צרורים

ציור מספר 41

אל הטנקים מאשנבי מרתף, מחלונות קומת-הקרקע או מלמעלה.
דרך אגב, כאן המקום להעיר כי הטנק אינו אוהב את
הקרב בשטח בנוי ונמנע ממנו, היות והלחימה נגדו נוחה
בין חומות ובתים. רק במקרים של חוסר ברירה ייכנסו הטנקים
לתוך הסימטאות הצרות של כפרי הטסין*) שלנו וינסו את
הכל כדי לעקוף מקומות ישוב מוגנים כאלה, או להסתפק
במתן-אש לחיל הרגלים המתקדם אל תוכם. ישמש לנו הדבר
אזהרה, לא להזניח גם את פאתי הישוב בתכנון ההגנה-נגד-
שריון.

בשעת השימוש במוקשים יש לתת את הדעת גם להפכיד
על פנוי המוקשים ועל גילויים המהיר באמצעות מגלה-מוקשים.
למוקשים מחומר פלסטי או מעץ**) יתרונות גדולים. כאשר
ניתן מספיק זמן להתקנת מחסום המוקשים, יש למלכד את
המוקשים הבודדים במטעני-נפץ קטנים יותר, אשר יופעלו
על ידי מצתי-משיכה או רקיטה, ויהפכו את פינוי המוקשים
לעסק בלתי משתלם לכל אויב.

על אמצעי הבלימה נמנים גם כל המכשולים והמתרסים
המונעים את המשך נסיעת הטנק, הכופים עליו חניות קצרות
או האטת המהירות. מובן מאליה כי מכשולים אלה חייבים להיות
נתונים לאש תותחים-נגד-טנקיים או של ררנ"טים. מכשול
ללא אש אינו ממלא את יעודו אלא למחצה. יהיה זה מן המועיל
לשבץ מכשולים אלה בצפיפות במוקשים או במטעני נפץ,
למשל גם ברימוני-יד 43***), כך שכל נסיון לסלקם יעלה
לאויב בקרבנות. אפשר גם לשבצם בצפיפות בבקבוקי נפט או
בנזין ובנרות-עשן, אשר, עם הדלקתם ברגע הנכון, עוטים

*) טסין — קנטון שבביצריה, דובר האיטלקית ובעל הסגנון
האיטלקי-ההררי.

**) או מבטון, או חרס וכדומה. — המער.

***) רימון-היד 43 — רימון שביצרי בעל ידית-זריקה המכיל מטען
של 380 ג' חנ"מ ונוח למלכוד באופן מיוחד.

הן את המכשול והן את הטנק שקרב אליו בלהבות, מסנורים את הצות ומקלים על הלחימה המוצלחת בו.

מחסומי-סרק

להונאה היה תמיד תפקיד מיוחד במלחמה ולעתים קרובות הובילה לידי הצלחות גדולות באמצעים פשוטים. ברם, אין לשכוח כי הונאה זו חייבים להכירה, ואי-אפשר למצצה פתאום מן האצבע. ישנו שלל דוגמאות דוקא מהמלחמה האחרונה בהן נתגלתה ההונאה כאמצעי מצוין של ההגנה נגד שריון.

אחד התנאים להונאה מוצלחת הוא כי ינתן כר נרחב לדמיון, ובכל זאת לא יחרוג לעולם מן המתקבל על הדעת. כל מחסומי הסרק חייבים להיות מותאמים לתנאים ולמצב המיוחדים, ואין להשתמש אלא באמצעים הנמצאים במקום.

ההונאה ומחסומי-הסרק יופעלו לרוב במקום בו אין די מוקשים או אמצעים אחרים. ישנה נטיה להרחיב את תחום השפעתם ככל האפשר ולשלב אותם באמצעי הגנה אחרים. באמצעות מחסומי-סרק המונחים לסירוגין עם מחסומי מוקשים חיים (שדות מוקשים) אפשר להשיג בראש וראשונה עומק השפעה רב יותר. השילוב של מחסומי-סרק ומחסומים חיים יביא בהכרח לידי כך כי האויב מעולם לא ירגיש עצמו בטוח, והתקדמותו תעצר או תואט. אפשר להתקין מחסומי-סרק בכל שטח; ברם, עליהם להראות תמיד אמיתיים, בהתאם לתנאי הדרך והקרקע. יהיה זה מועיל לשלבם בעקבות אופנים, בהריסות בשטח ובמטעים על כל צורותיהם, כך, למשל, שעקבות אופנים תעקופנה פעם בזהירות מחסומי-סרק, ותובלנה את ההולך בהן לתוך שדה-מוקשים, בעוד שבפעם השניה יוביל הכביש ישירות לתוך מחסומי-מוקשים. כאן כשרים כל האמצעים כדי להגביר את חוסר-הבטחון אצל האויב, חוסר בטחון אשר במרוצת הזמן יהפוך בהכרח למעמסה פסיכולוגית כבדה על

גייסותיו. זהו תפקידו העיקרי של מחסום הסרק ושל ההונאה המופעלת היטב.

הציוד

ציוד של יחידות חיל-הרגלים שלנו, באמצעים נגד-טנקים ובמיוחד ציוד פלוגת-החבלה, * הולך ומושלם בהתמדה באיכות ובכמות על מנת להקנות להגנתנו הנגד-טנקית את היעילות האפשרית.

מענין לפרט את ציודה התקין להגנה הנגד-טנקית, של פלוגה רובאית שבדית. היא נושאת עמה על כלי הרכב הפלוגתי ארגו ובו 4 "פנצרקוט מ/45", שכבר הזכרנו. (עומדים להגדיל עוד הקצבה זו). נוסף על כך נמצא בכל כלי-רכב מחלקתי ארגו מיוחד לציוד השמדת שריון מ/44, המכיל את הפריטים הבאים:

2	סוללות חשמליות ;
20	נפצים חשמליים ;
1	ק"ג חוט ברזל ;
16	קופסאות דבק למריחת מטענים נ.ט. (8 מטיפוס חרפי, ו-8 קיצי) ;
100	מטר חוט-חשמל ;
6	מטענים נ"ט מ/44 בני 1 ק"ג ;
2	מטענים נ"ט מ/44 בני 3 ק"ג ;
8	מצתי-משיכה, 10 שניות ;
8	רימוני-עשן ;
2	נרות עשן ;
10	מצתי-נקישה ;
10	מרעומי מוקשים ישרים ;
10	מרעומי מוקשים מזלגיים ;

* פלוגת-חבלה לרגימנט חי"ר.

10	מרעומי מוקשים f ;
1	סליל חבל-קשירה ;
8	מוקשי-נעל ;
8	מטעני פיצוץ למוקשי-נעל בארגז עץ ;
15	מטעני חנ"ם בארגז עץ ;
1	צבת לנפצים.

משקל הציוד כולו : 50 ק"ג.

ההתפתחות העתידה

המלחמה דהאידנא מציגה שתי דרישות בפני נשק נגד-טנקי חדיש. ראשית נדרש דיוק פגיעה מעולה, וזאת מטוח גדול ככל האפשר. שנית חייב כושר החדירה להספיק להשמיד כל טנק ולהוציא את צותו מכלל פעולה.

את דיוק הקליעה משפרים על ידי כך שנותנים לקליעים מהירות התחלתית גדולה יותר, דבר אשר יש לו חשיבות מיוחדת גם להגדלת הטוחים. החישובים שנעשו הראו כי יש לצפות לודאות פגיעה טובה כאשר המהירות ההתחלתית במטרים-לשניה שווה לפחות לטוח במטרים עד המטרה. אם המהירות ההתחלתית (Vo) מגיעה למשל ל-300 מטר-לשניה, אפשר לפתוח באש ממרחק 300 מטר מן המטרה. במידה וגדלה המהירות ההתחלתית (Vo) קטן ההיסט הדרוש לגבי מטרות נעות, דבר שאינו חסר חשיבות לבטחון הפגיעה.

שריון הטנקים בכל הסוגים הלך וחזק בהתמדה במלחמה שעברה. על ידי כך ניתנה דחיפות מיוחדת לתביעה לכוח חדירה גדול יותר של כלי-הנשק הנגד-טנקיים. הפגזים של תותחי הנ"ט הצליחו עוד, הודות למהירותם הגדולה, להבקיע את החלקים החלשים של השריון, אך לא היה עוד בכוחם להזיק רצינית לטנקים שהלכו ונתחזקו. המטענים-החלולים, שבאמצעותם ניתן להשיג כוח חדירה בלתי משוער עד כה, הם ששימשו אמצעי יעיל.

ברם, התברר כי אין לתת מהירות התחלתית גדולה לקליעים שנבנו לפי עקרון המטען החלול, אם מתכוונים לנצל את פעולתם במלואה. מאחר שעד היום לא הצליחו לאחד בכלי נשק אחד את שתי התביעות — כוח-הדירה ומהירות-התחלתית גדולים ככל האפשר, נמשכה ההתפתחות בכיוון החלוקה לשני סוגי נשק שונים: כלי לחימה בשריון מקרוב, ונשק נ"ט לטוחים בינוניים וארוכים.

המטענים החלולים על מרעומיהם הרגישים מתפוצצים גם בפגעים במעטה-המונע (ריקוע-פח דק כדפנות חיזוניים בהם מצויידיים טנקים חדישים תכופות, והנקראים "סינור-של-שריון"). אלה מביאים את הקליעים לידי התפוצצות מוקדמת ומבטלים כמעט כליל את הנזק העלול להגרם לטנק. גם ביריה אל הטנק מתוך חורש יש תמיד להביא בחשבון את הרגישות הגדולה של המרעומים, העלולים לפגוע בענף או אף בעלים. לשם הגנה מטוח ארוך הוסיפו להשתמש בתותחים נגד-טנקיים בעלי קוטר שונה, המאחדים בהם את היתרונות של טוח ארוך ושל מהירות התחלתית גדולה. אולם בדרך כלל נחשבים הקטרים הקטנים מ-75 מ"מ כבלתי מספיקים ללחימה בטנקים חדישים וכבדים. על ידי הכנסתם לשימוש של סוגי תחמושת חדשים משתדלות כיום כל המדינות לחפות על המגבלות שהתבטאו בכושר-החדירה הבלתי מספיק.

כלי הנשק הידועים לקרב-מגע הולכים ומשוכללים בהתמדה, במגמה להגביר את כושר-החדירה שלהם. אולם המהירות ההתחלתית הקטנה של הקליעים מגבילה את תחום פעולתם היעילה. על סוגי נשק זה נמנים רימון-הרובה נגד-טנקי שלנו, כלי-הנשק השודיים שתוארו לעיל, ה"פנצרפאוסט" (אגרוף-שריון) וה"פנצרשרק" (אימת השריון) הגרמניים, ה"בזוקה" האמריקאית הבנויה על פי עקרון הרקיטה*).

(*) וכן כמובן ה"פיאט" הסופג את ההלם בקפיץ ובפרית, ונמנע בכלל מסילון אש ולהבות לאחר.

עבודת פיתוח הנשק המתנהלת בקדחתנות בכל הארצות,
מוסיפה להתקדם ויש לצפות כי בזמן הקרוב כבר ימלאו כלי-
זין ללא-רתע גדולי קוטר ובעלי מהירות התחלתית גבוהה

ציור מספר 42

הבזוקה האמריקאית של 59 מ"מ שהוזכרה לעיל וה"סופר"
בזוקה" החדשה בקוטר של 89 מ"מ, הדומה ל"פנצרשרק" הגרמני
בן 88 המ"מ.

וכושר חדירה משופר, באופן חלקי את הפרצה הקיימת בהגנה נגד־שריון. מוסיפים גם לפתח את הכלים לקרב המגע עצמו, על מנת להגדיל את המהירות ההתחלתית ואת תחום פעולתם היעילה. הדגם האחרון של ה"פנצרפאסט" הגרמני איפשר כבר פתיחת אש יעילה מ־100 מטר, בעוד שבראשונה היה הטוח 30 מטר בלבד. ה"בזוקה" האמריקאית אשר הופעלה בהתחלה בטוח של 80 מטר, פגעה אחרי המלחמה במטרותיה ביעילות טובה גם מטוח כפול.

בו בזמן היו האמריקאים הראשונים אשר הפעילו שורה שלמה של כלי־זין ללא־רתע גדולי קוטר שהוזכרו לעיל (*); היה להם קוטר דומה כלבזוקה (57 ו־75 מ"מ) וטוח היריה המעשי הגיע ל־350 מ' בקירוב. לעומת ה־8 ק"ג של הבזוקה הגיע משקלו של התותח ללא רתע למעט יותר מ־20 ק"ג או ל־45 ק"ג, בהתאם לסוג.

בכל הארצות ובמיוחד באלה, אשר צבאותיהן, כדוגמת צבאנו, חייבים ליחס חשיבות גדולה ביותר להגנה נגד טנקים, יש לצפות בזמן הקרוב להופעת כלים וזדשים ללחימה יעילה יותר בשריון ולהכנסתם לשימוש הגייסות.

מן המוקשים החדשים נזכיר את הנקראים "מוקשי־ירי" אשר נתלים במעין מזלג מעל לקרקע, מופעלים על־ידי הטנק עצמו ויורים אל הטנק־המפעיל אותם בעצמו.

(*) אכן, האמריקאים היו כנראה הראשונים אשר כללו כלים אלה בחימוש התקין של יחידות חי"ר תקינות, אך מסתבר שהן הרוסים הן הגרמנים הפעילו אותם לפנייהם במלחמה האחרונה.

3. הטקטיקה הזעירה של הלחימה בשריון

פרקנו האחרון מוקדש ללחימה מעשית נגד שריון. לאור דוגמאות מספר נעסיק בהרכב הפטרולים להשמדת שריון, באמצעיהם ובדרך עבודתם. רק במקרים נדירים אפשר יהיה להפקיד את הלחימה בטנקים בודדים או ביחידות שריון שלמות בידי מומחים נבחרים בלבד. כל חייל, בחזית או בעורף, חייב לסגל לעצמו את הכשירויות ואת הידיעות הדרושות. ברם, אין להתעלם מן העובדה כי הלחימה בשריון מציגה דרישות גדולות ביותר בפני כל איש ואיש. לא רק הציוד הטוב והחדש והידיעות הטכניות להפעלתו מכריעים כאן, אלא בראש ובראשונה התכונות האישיות. אולם לא יתכן כי כל אחד יהיה מחונן בכל אותן התכונות, לכן גם בלחימה נגד שריון יפה כוחו של הפתגם „האיש הנכון במקום הנכון“. יהיה זה ענינם של המפקדים האחראים לבחור באנשים הנכונים לתפקידים השונים, ולהרכיב את הקבוצות או הפטרולים להשמדת שריון בהתאם לשיקולים הנכונים. האימונים חייבים להיות מכוונים לכך שאנשים רבים ככל האפשר יהיו מסוגלים בכל מצב להכנס בקרב נגד שריון וכי כל איש יוכל לקבל לידינו את תפקידי חבריו בצות במקרה הצורך.

הפטרול להשמדת השריון

אי-אפשר לקבוע בתקן נוקשה את ההרכב והחימוש של פטרול כזה, החייב להיות צות קרב קטן ומלוכד, בו רגיל איש לפעול עם רעהו ללא בזבוז-מלים. קבוצות קטנות כאלה

של מדבירי־שריון, רמני־שריון או צידי־שריון, כפי שהונהגו בהצלחה, כשהם נושאים שמות שונים במספר ארצות, מורכבות משנים, שלושה ולפעמים גם מארבעה עד עשרה אנשים. לעתים חולקה כיתת חיל־רגלים לשנים או שלושה פטרולים להשמדת שריון; פטרול כזה מורכב תמיד מ"חבלן" ומ"מאבטח"; אליהם נוסף בדרך כלל גם "מסנור".

בקרב נגד טנק בודד שנעצר בקרבתה של עמדת הגנה, עשוי כלי נשק המוצב בעמדה לקבל עליו את תפקיד ה"מאבטח". למצבים אחרים יהיה רצוי להפעיל שנים או יותר גורמי אבטחה.

הציוד, אשר עם כל השאיפה לשלמות חייב להשאר קל ונייד, נקבע לעתים בהתאם לנתונים שבפועל לקרב־מגע נגד שריון, אשר יש להשלימם בציוד חיל־רגלים מתאים. להלן דוגמה של הרכב ציוד פטרול להשמדת שריון: —

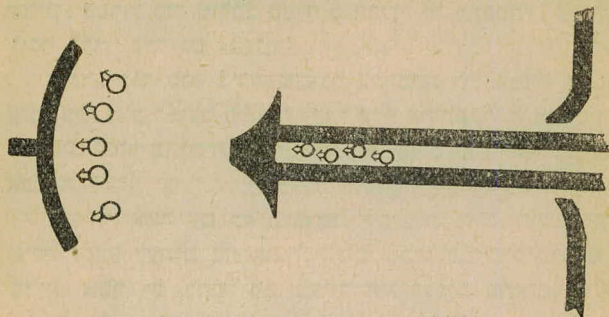
כל האמצעים לקרב־מגע נישאים במסע על אופניים או על גבי כלי הרכב הנעים מאחורי הפטרול להשמדת־שריון. בקרב נישא הציוד בצורות שונות, למשל, בתרמיל־גב, או תרמיל־צד, או כשהוא מהודק לחגורה. בהתחשב בתכנית הקרב — החייבת תמיד להיות מותאמת למצב המכזים — יהיה רצוי לעתים לשנות את חלוקת הציוד.

הפטרול להשמדת שריון בפעולה

בשטחים הנוחים לפעולת שריון יש לצפות להתקפתו לא רק מן החזית אלא גם מהאגפים ומהעורף. כל מפקד חייב על כן לחשוב על הבטחה בפני שריון בכל המצבים — במסע, בקרב וברגיעה. פטרולים להשמדת שריון מופעלים לחיזוק יחידות שבתפקידי הגנה־נגד־טנקית, ולהגנתם. אולם עיקר פעולתם הוא בראש ובראשונה במקומות בהם חסרות יחידות כאלה בכלל.

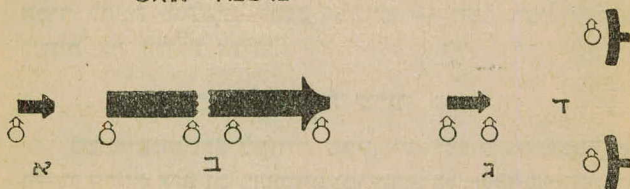
כל פלוגה חייבת לקיים פטרולים להשמדת שריון בזמן

התקפה, במסע ובכל מקרה של התקדמות בשטח פתוח או שאינו מבוזר אלא במידה זעומה. כן מקומם בחלוצ ובאבטחה, בפלגות בעלות משימות מיוחדות של הגנה נגד שריון ושל חסימה וגם באבטחת האגפים ובמאסף.

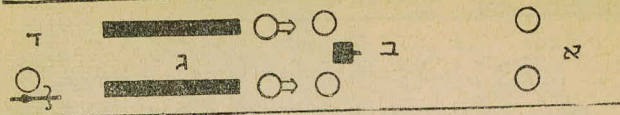
ציור מספר 43
פטרול-השמדת-שריון בהתקפה

משמר אגפי

ציור מספר 44
הפטרול-השמדת-שריון בתנועה

(א) מאסף ; (ב) הגוף העיקרי ; (ג) חלוץ ; (ד) אבטחות
ציורנו השלישי מדגים כיצד ניתן לשלב את ההגנה הנגד-טנקית בחוד או בפלגת אבטחה. שני הפטרולים להשמדת שריון נעים מיד אחרי המפקד האחראי.

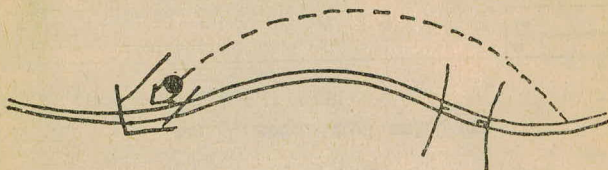

ציור מספר 45

הפטרול להשמדת שריון בחוד

(א) גששים ומוהירים בפני שריון ; (ב) המפקד עם רץ ; (ג) שתי כיתות רובאיות ; (ה) רץ עם אופניים.

במצבים, בהם יש להטריד את קוי התחבורה בעורף האויב ולהביא לידי הקלת לחצו, מהווים הפטרולים להשמדת שריון את האמצעי המתאים ביותר.

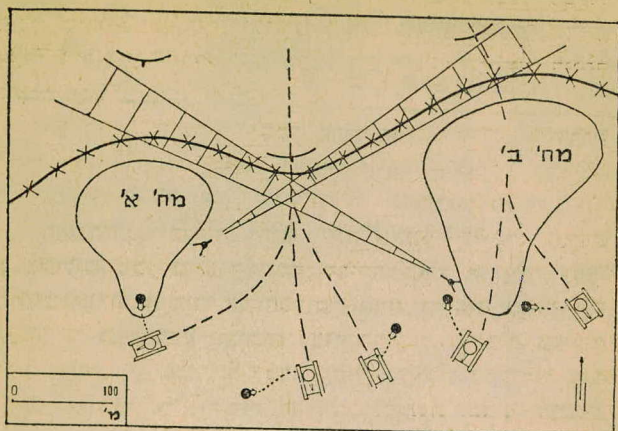

ציור מספר 46

פטרול להשמדת שריון בעורף האויב

במערכי הגנה ובחניות, משלימים הפטרולים להשמדת שריון ביעילות את ההגנה הנגד-טנקית. בהגנה מוטב להפעיל את הפטרולים להשמדת שריון ממש בתוך קו ההגנה כאמצעי נייד. תכנית הלחימה יכולה לקבוע, כי חיל-הרגלים בעמדות הקדמיות יניח לטנקים לעבור ורק יפריד מהם את החרצ"מ ויעסיקו; ואילו הטנקים עצמם יחוסלו על ידי הפטרולים להשמדת שריון. תרשימנו נותן תמונה ברורה של שיטת לחימה זו.

בחניון ובמקומות-רגיעה צמודים הפטרולים להשמדת שריון בראש וראשונה לכבישים ולדרכים וליתר השטחים העבירים לשריון, המהווים דרכי-גישה אפשריות לו.

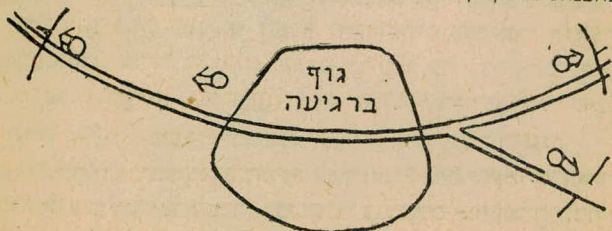

ציור מספר 47

פטרול להשמדת שריון במערך הגנה

פטרולים להשמדת שריון ביחידות אבטחה

בשעת קרב חייבת לחימתם של הפטרולים להשמדת שריון להצטיין בפעילות בלתי פוסקת, אשר תהווה למעשה ציד-שריון ממשי בגזרה שהוקצתה לפטרול. גם אם בלחימה זו יש הכרח לאתגר ולשנות הרבה ברגע האחרון, אסור למעט בהכנות מדוקדקות. בראש וראשונה יש ללמוד היטב את השטח.

ציור מספר 48

בטרם יבחרו פטרולים להשמדת שריון חייבים תמיד לשקול היכן נמצאים המקומות הנוחים ביותר בשטח למעבר שריון. אחרי שיקול זה יתברר להם מאליו מהו השטח המתאים ביותר להגנה הנגד-טנקית.

יש תמיד להשתדל לטמון את המארב בצורה שהשריון יראה ממנו בהקדם, בעוד שהמארב יתגלה לעיניו במאוחר ככל האפשר.

ההגנה-הנגד-טנקית היא קלת ביצוע ביותר במקום שמכשולים טבעיים כגון שטח מבוחר מאוד או יער עבות נותנים יתרון להגנה. אם חסרים תנאים בולטים כאלה, יש למקם את הפטרולים במחפות לצדי רחובות, בדרכים שקועות ובין בנינים. אך מנסיונם למדו הטנקים לחשוך במקומות אלה ומתקרבים אליהם בזהירות הדרושה. הפתעת האויב והמצאת שיטות התקפה משתנות ומתחלפות בלי הרף הן מתפקידיו של פטרול-להשמדת-שריון פעיל ובעל רעיונות. מכך נובע לעתים הצורך להפוך גם מקומות אחרים — בצורה מלאכותית, אך שאינה נראית בלתי טבעית, — כפח לשריון.

לעתים נאלצים להלחם בשריון בשטח שאינו נוח מנקודת המבט של לחימה זו. במקומות אלה חייבים מוקשים או עשן לסייע בהטית השריון המתקיף למסלולים רצויים לבלימת מהירות נסיעתו. במצבים כאלה יש לנסות הכל בכדי לעצור, לפחות זמנית, את הטנקים, למען הרוויח זמן ואפשרויות-יריה לגורמי הלחימה בשריון. יש גם להקפיד על כך כי אמצעי ההגנה מטוח קצר וארוך יופעלו במקומם הנכון ותוך תיאום ביניהם.

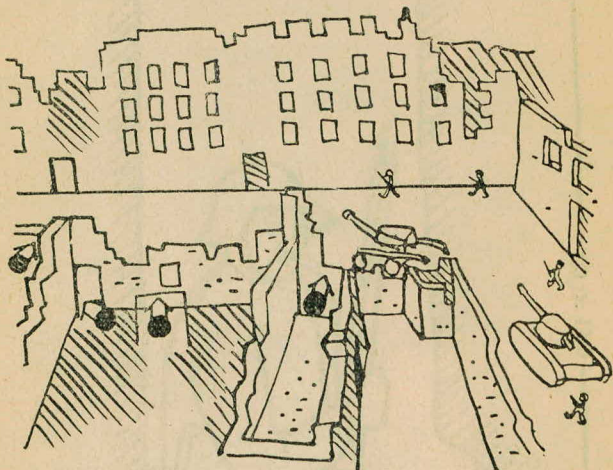
על המגבלות של שטח בלתי נוח ללחימה בשריון יש לחפות על ידי עומק גדול ככל האפשר של מערך ההגנה. אחרי בחירת השטח המתאים חשוב ביותר שעמדות-האש של כל איש תהיינה עמדות נאותות. יש לבחור אותן בדרך כלל כך שהאיש עם חמרי-הנפץ או רימון-הרובה-הנגד-טנקי יתיצב

מול הטנק בטוח יריה נוח ביותר, ושהמאבטח יוכל להנחית את אש המכוונת מטוח של 30 עד 75 מטר מהמקום בו מצפים לטנק. המאבטח חייב לכוון את אש בראש וראשונה אל פלגת הלוי או אל חיל-הרגלים הצמוד.

עתה יש להחליט האם מן הראוי הוא לבנות עמדות אש קבועות, כלומר, התהיה ההגנה ביידת או תתנהל מנקודות קבועות. אין אפשרות לתת לבעיה זו תשובה שתהא יפה לכל התנאים. בדרך כלל הפעלת הפטרולים-להשמדת-שריון תמיד תהיה ביידת, אם כי יהיה רצוי בתנאים מסויימים לצרף את שתי אורחות-הפעולה גם יחד. אך בכל התנאים ובכל המצבים חשוב לסייר את כל הנקודות והמחסות שבתוך הגזרה המאורגנת לעומק, העשויות להיות בעלות-ערך ללחימה נגד שריון, ואף לסמנו, אם אפשר, באופן שאינו בולט לעין. אם מספיק הזמן, יש לשכלל עמדות אלה באופן יסודי. מבחינה זו לא ייתכן כלל להפריז בערך העבודה. נקודות אלה יש להסוות לא רק מפני תצפית מתוך הטנק אלא, בראש וראשונה, מפני גילויין על-ידי החרצ"מ. מי שעקב אחרי תיאורי המלחמה על כל פרטיהם, נוכח בודאי לדעת כי בשטח עשיר במחסה נוהגים גיסות אלה להתקדם לפני הטנקים ולהוות בחזיתם שרשרת חיפוי הסורקת ממש את השטח. לא תמיד הטנק צועד ראשון. בהתחשב עם אפשרות זו רצוי להמתין להתקפת השריון תוך שהיה בשוחות-הגנה מיוחדות, מוגנות היטב, ורק אחרי מעבר החרצ"מ, להכנס במהירות ובהסתר ככל האפשר לעמדות האש עצמן. זוהי שיטת לחימה אשר הכרחי לתרגלה בצורות שטח שונות ורבות.

רק במקרים נדירים ביותר אפשר יהיה להשאיר בתוך המחסה ולחכות להצלחת התקפה. יהיה איפוא הכרח כי כל פטרול להשמדת שריון ידאג להכנת עמדות חליפין מספיקות או למחסה מרכזי, בהם אפשר יהיה להחליט על הצעד הבא.

עמדות מארב קבועות מהוות יוצא מהכלל לגבי פטרולים-
להשמדת-שריון. הללו אינן באות בחשבון כמעט, אלא בתוך
מערכי הגנה מוכנים או בשטחים הנוחים לכך במיוחד, וכאשר
ניתן די זמן להכנתן. כי אין להמליץ על "שיטה קבועה" זו
של הלחימה בשריון אלא כאשר האגפים מובטחים כדבעי.
במקרים בהם מפעילים שיטת לחימה זו, תעמוד בשטחים

ציור מספר 49 — פטרול להשמדת שריון הלחימה בשטח בנוי

חסרי מחסה, למשל, הכנתן של שוחות שריון (ראה ציור 50)
בראש המשימות.

גם בהגנה נגד-שריון אין להקל לעולם בחשיבות ההעלמה
וההסוואה. במקום בו נודעת חשיבות גדולה ביותר להפתעת
האויב גם בהגנה יש לבצע כל העלמה בהקפדה ובנאמנות
הקיצונית לטבע, ככל שהמצב הנתון מאפשר. תוך כדי כך
אין לשכוח גם את הקסדות ואת הנשק. יריעת האוהל (האישית)
שלנו יכולה להיות לעזר רב בכך.

ברם קשה לקבוע כללים לקרב עצמו, כללים אשר יהיו
שימושיים בכל המצבים. במקומם מכילית ההנחיות ללחימה
בשריון באחד הצבאות את הפסוק: "עצור, סגור, הרוג, השמד".

ציור מספר 50 — שוחת שריון
רצוי לחזק את השוחה בקלונסאות ובדופן קלוע של ענפים.

אלו הן הפעולות שיש לעשותן בלחימה-נגד-שריון בכל מצב ;
סדרן הנ"ל אינו קבוע.

כל מהלומה הפוגעת באויב, חייבת להפתיעו ככל האפשר ולגרום לו נזק מכסימלי בחומר וברוח ; תוצאה זו מושגת בהגנה-נגד-שריון בראש וראשונה במקום שמצליחים להשמיד את טנק האויב ללא קרב-אש קודם עם החרצ"מ. לכך דרושים חבלנים ורמני-רובה-נגד-טנקי בעלי עצבים טובים, המתגנבים עד אל הטנקים ממש או המניחים להללו לקרב אליהם במידה האפשרית.

אם השמדה פתאומית כזו של טנק האויב אינה אפשרית, יש להדביר את חיל הרגלים הצמוד על ידי התנפלות-אש. זו יכולה להתבצע על ידי אנשי-הפטרול-להשמדת-שריון עצמו או על ידי חיל-רגלים הפועל אתו. במצב זה מכון הצלף את נשקו אל מפקד הטנק בפתח הצריח הפתוח, ובאם מדפי הטנק מוגפים אל עבר חרכי-הראיה.

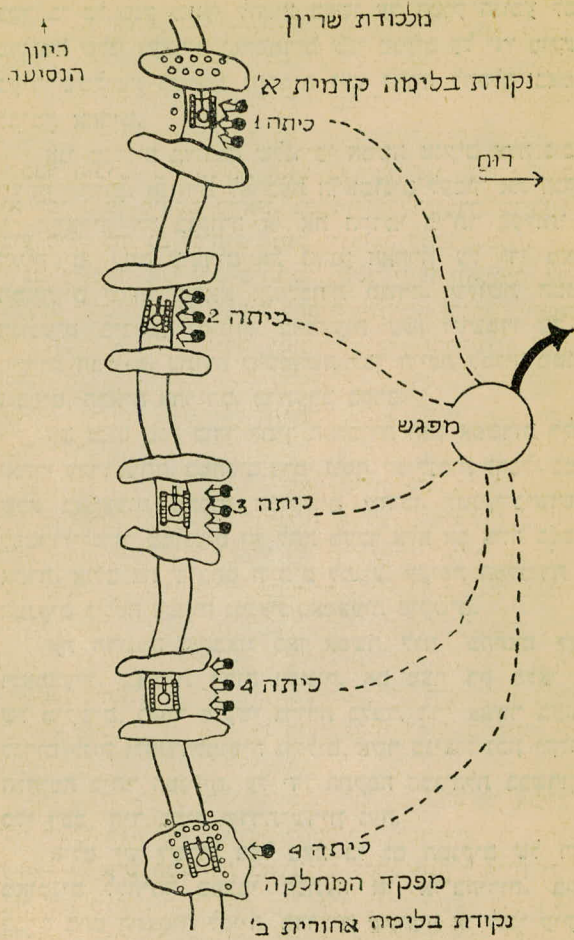
נקודה חשובה היא ההתקפה על טנק או על מספר טנקים קרבים. האות לפעולה המשותפת חייב להקבע במדויק ויש להתאימו בהקפדה לכל מצב חדש. האות להתחלת הקרב יכול להנתן, למשל, על ידי פתיחת אש מצד מפקד-הקבוצה או גם על ידי עלית הטנק הראשון על מוקש. בחשכה יכול זיקוק-לשמש כאות להתקפה. אך כל האותות האלה חייבים להקבע ולהיות ברורים וחד-משמעתיים, עד כי לא תתכן כל אי הבנה, כי זו עלולה להשפיע באופן מזיק ביותר על מהלך הפעולה. ההצלחה בכל מצב תלויה בכך, אם עולה בידי מפצחי-הטנקים להתקרב לטנק אויב במידה הרבה ביותר. שאיפתו של כל צות טנק, היא לסכל בכל האמצעים התקרבות זו של מפצחי-הטנקים. לשם כך עומדים לרשות הטנקים, בהתאם לסוגם, המקלעים הקדמיים, האחוריים ומקלעים מן הצדדים. חלק מיעילות-אש זו ינטל, אם מצליחים ברגע הנכון להשתמש נכונה באמצעי-העשן כדי למנוע מצות הטנק את האפשרות

למתן אש מכזיבת. העשן גם מפריע לטנקים לתת סיוע־
הדדי.

בו בזמן שהלחימה בשריון ביום מחייבת תמיד זהירות
בפעולה, מגבירה חשכת הליל את האפשרויות לפעולות
נועזות. נסיון המלחמה האחרונה מלמד, כי קרה שטנקים
השתמשו לעתים בזרקוריהם גם בהתקלם באויב בלילה.
כבר הזכרנו כי פתיחת האש בלחימה נגד שריון חייבת
לבוא לפי סימן מוסכם מראש. בפטרולים־להשמדת־שריון יש
לקבוע סימן כזה גם לניתוק המגע ולנסיגה למפגש מוגן.
גם בשטחנו אנו ובקרבת־ההגנה שלנו ייוצר תכופות מצב,
בו יעמוד לרשותנו זמן מספיק להכנת הלחימה בשריון, ואפשר
יהיה לתכנן תכניות לחימה מפורטות לכל גזרת־שטח נתונה.
במקרה שישנו מלאי מספיק של חמרי מיקוש, רצויה הטמנת
מלכודות שריון ממשיות. התרשים הבא (ציור 51) מתאר
דוגמה לכך.

על כברת דרך מתאימה, שאין עליה אלא תצפית לקויה,
יונחו מוקשים בקטע בין הנקודות א' וב'. המוקשים בנקודת
הבלימה הקדמית (א') יופעלו על ידי טנקי האויב עצמם או
ברגע הרצוי על ידי פטרול־להשמדת־שריון. המוקשים בנקודת
הבלימה האחורית (ב') חייבים להיות מופעלים במכוון ברגע
הנכון, תוך כדי תיאום עם נקודת הבלימה א'. מובן מאלינו
כי הסואת מלכודת כזו יש לה תפקיד מכריע. היא חייבת להיות
כזו שלא תתגלה גם על ידי חיל־רגלים צמוד המסייר לפני
השריון.

הרוח בין א' לב' תלוי במספר הטנקים בהם יש אפשרות
ורצון לטפל בבת אחת. אפשר לקבל ככלל שימושי כי מחלקה
בת 20—24 איש המצוידת באמצעים לקרב־מגע בשריון יכולה
לטפל ב־4 טנקים בבת אחת ע"י שכל כיתה תטפל בטנק אחד.
משנקבעו הנקודות א' וב' בשטח, אפשר לקבוע בערך את
העמדות ללחימה בטנקים הנמצאים בינו, בהתאם לצורת

ציור מספר 51 — מלכודת שריון

הנועתם. בבחירת העמדות המתאימות יש להתחשב קודם כל בכך כי כל טנק שואף לחפות באשו על הטנק הנוסע לפניו. בדוגמה שלנו נעצרים ומושמים שני טנקים על ידי מוקשים, בעוד ששלושה נוספים נחסמים ויש הכרח לחסלם באמצעי לחימה אחרים.

אנו מניחים בדוגמה שלנו כי חמשה טנקים אלה נוסעים מצפון לדרום. מניחים לארבעת הראשונים לעבור את הנקודה ב' ועוצרים רק בנקודה א' את הקדמי ביותר בעלותו על המוקשים. עתה עוצרים את הטנק האחרון על ידי מארב המוקשים שהוכן מראש והמלכודת סגורה. שלושת הטנקים הנוסעים ביניהם יסונורו באמצעות עשן ויושמדו על ידי חוליות חבלנים. עתודה שהופרשה לכך חייבת למנוע מטנקים נוספים, הבאים אחריהם, מהתערב בקרב.

אם נכנס טנק בודד לתוך המלכודת ואין אפשרות ללכדו, ואחרי עברו אותה, במחסום ערפי נוסף, יש לנסות לחסלו במקום שלא באמצעות מחסום המוקשים שהוכן. לטנקי-גישוש או לפטרולי-סיור ממונעים יש לתת מעבר אלא אם צווה במפורש אחרת. אולם את שיבתם חייבים למנוע. עקיפת המלכודת ע"י הטנקים בשטח הפתוח נמנעת באמצעות מוקשים.

את הדוגמה שהבאנו כאן אפשר לגון, בהתאם לשטח ולאמצעים, בצורות רבות ושונות. אם מצוי רק מלאי קטן של מוקשים, נאמר מוקשי גרירה בלבד, הרי אפשר בעזרתם לגרום לנזק ולאנדרלמוסיה גדולים, אשר בניצול נכון יקלו על הלחימה ביתר הטנקים, על ידי התקפה המנוהלת בכשרון על כלי רכב יחיד בתוך שדרת-שריון נעה.

אולם יש לשקול בכל מצב כי גם הטנקים של האויב מאומנים ללחימה במצבי הפתעה או אי-בהירות. בקטעי כביש בהם התצפית לקויה, בדרכים שקועות או לפני עיקולי-דרך נוהגים הם מטעמי בטחון לפתוח באש עיוורת מכלי-נשקו של הטנק. שום לוחם-נגד-שריון בל יפותה לפתיחת

אש מוקדמת על ידי אש זו הנורית ללא אבחנה לתוך השטח. ישנם גם טנקים המצוידים במתקנים המאפשרים להם לפרוש סביבם מסך-עשן בשעת התקפה בלתי-צפויה עליהם, ולהיסוג בחסותו. לכן יש להתכונן גם לטכסיס זה.

ההתנהגות בזמן התקפת שריון

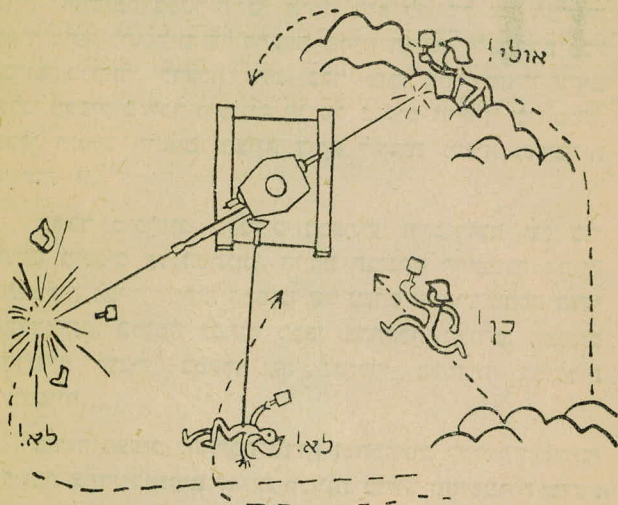
כל התקפת-שריון יש לקדם במהירות אך תוך שיקול-דעת מתון. החשובה במטרות כל אימון היא להרגיל את הגייסות בעוד מועד לתופעות של התקפת שריון חדישה ולשחררם מכל "סיוט טנקים". לדאבון הלב, כבר מזמן אין דמאי-הטנקים שלנו מספיקים לכך ורכישת תריסר טנקים חדשים של ממש, בעלי חימוש מתאים, רצויה דוקא להשגת מטרה הדרכתית חשובה זו.

כאשר מופיעים הטנקים במפתיע ורוב-רובם של כלי נשקם מופנים אל המתגונן, חייבת תגובתם הראשונה להיות התחמקות מכיוון היריה המסוכן של נשקם וחיפוש מחסה בצדי התקדמותם, במגמה לפתוח מכאן בהתקפה עליהם. הטנקים הקדמיים יעברו במקרה זה לטיפול בעמדות הבולמות העורפיות.

כאשר מצפים להתקפת-שריון ומתכוננים לקראתה, חייבת מחשבת צייד-הטנקים להיות מכוונת בראש וראשונה לקביעת המקום הטוב ביותר להשגת משימתם. לאחר זאת עליהם לתת את דעתם אל שיטות-הלחימה היפות לשימוש בשטח הנתון. לכך שייכת הכנת מחסים, שוחות-טנקים ופרגודים להעלמת תנועתן. בעמדות מוכנות אלה, היכולות להשתלב במערך הולם של שיטות ודרכי לחימה שונות, יחכו הפטרולים-ההשמדת-שריון להתקדמות שריון האויב עד לטווחי קרב-מגע, באם לא הופעלו נגדם קודם לכן אמצעי-הלחימה בעלי טוח בינוני וארוך.

התקפה על טנק

כאשר מתקדם חבלן או רמן נ"ט בשעת האשה ממחסה מרוחק לקראת טנק-האויב המותקף, בכרי להביא את המטען ליעדו, עליו לנוע בקפיצות קצרות ממחסה למחסה. המקשה על תנועה זו, אשר רק במקרים נדירים ביותר אפשר להמנע ממנו, הוא ההכרח ששיתוף הפעולה עם המאבטח ועם המסנור יפעל ללא תקלות בכל מצב ומצב. ההתקדמות קלה יותר לרמן-

ציור מספר 52 — התקפה על טנק

תרשימו מראה באילו דרכים יש לבחור באופן עקרוני.

הרובה הנגד-טנקי, החייב רק להגיע לעמדת האש הקרובה והנוחה. קשה יותר משימת החבלן נושא המטען הצרור (*). עליו לעשות את דרכו ממש עד אל הטנק, שיש הכרח לעכב את

(*) מטען צרור — קבוצת רימונים או מטענים מחוברים יחד לצרור כדי להגביר את הפעולה.

נסיעתו ולעצרו עוד לפני כן. דוקא הוא חייב תמיד לנהוג לפי העקרון כי לעולם לא ינוע בכיוון יריתם של כלי הנשק אשר לטנק, אלא ינצל תמיד את השטח המת לצדי הטנק. תוך כדי כך עליו גם לשים לב למקלעים של טנקים אחרים העלולים להופיע.

תפקיד רב-חשיבות במיוחד הוא תפקיד המאבטח והמסנור — שעליהם להבטיח פעולה זו, ולסיע לה. אין די בכך, שמאבטח יהיה צלף מעולה ויפגע בודאות קטלנית בפריסקופ או בחרכי הראיה, ויסיה בזאת את תשומת לבו של צות הטנק; עליו גם לדעת לפגוע ברגע הנכון, למשל, ברגע שינסה אחד מאנשי הטנק לירות מפתח כל-שהוא בתת-מקלע או באקדה אל החבלן המתקדם.

המסנור חייב לדעת בכל מצב, מנין נושבת הרוח וכיצד אפשר לנצל את כיוון הרוח באופן הטוב ביותר. על העשן לסנור את מפקד הטנק ולהסתיר את התקדמות אנשינו. כמו כן חייב עשן זה, במידה שהדבר נכלל בתכנון המוקדם, לחפות על נסיגת הפטרול-להשמדת-שריון אל המפגש המוסכם. בהתקפה המבוצעת בעת ובעונה אחת על מספר טנקים נחוצים שני מסנורים לכל טנק. לפעולה נגד טנק אויב בודד אפשר להסתפק במסנור אחד.

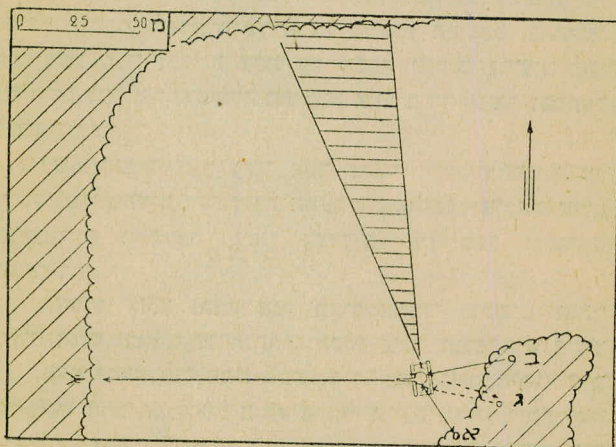
כשמתקיפים טנק מצד אחד בלבד, יוכל להתגונן על נקלה בפני מתקיף זה בעזרת החימוש אשר בצריח שלו. אולם כשמתנהלת ההתקפה משני הצדדים, אין ספק שתצליח באחד מהם.

בציורנו הבא נתקע טנק בתוך אשכול מוקשים נסתר בזחל הרוס. באמצעות תותחו ומקלע אחד נכנס הוא בקרב עם הפטרול-להשמדת-שריון המתקיף. שני מאבטחים יורים אל פתחי קרבי-המגע של הטנק מ-„א“ ומ-„ב“. החבלן תפס את עמדת המוצא שלו ב-„ג“ יחד עם המסנור. אחרי מתן-אותות כמוסכם מראש עם שני המאבטחים הוא מזנק לעבר הטנק.

מצית את פתילת מטענו ומניחו ליד התותח בין תובת-הטנק לבין הצריח וחוזר למחסה ב"ג".

אם, בדוגמה הנתונה, אפוף הטנק בעשן, חייב החבלן להיות מלווה על ידי אחד משני המאבטחים, כדי שיוכל לעמוד בפני כל הפתעה. אם מזוין החבלן בתת-מקלע יש ויוכל לדאוג להגנתו בעצמו. אך אם אין לרשותו אלא רובה, ייטיב לעשות אם ישאירנו במחסה.

דוגמה זו עצמה אפשר לתרגל בצורות שטח שונות ובמצבים שונים ומתחלפים מדי פעם. בהדרכת הפטרוולים להשמדת-שריון חשוב לאמנם בשיתוף הפעולה באופן שיטתי באמצעות דוגמאות פשוטות, ולהעמידם רק בשלב מאוחר יותר בפני מצבים מפתיעים, בהם חייב לעמוד במבחן שיתוף הפעולה, פרי האימון של צות-קרב מלוכד ומגובש זה.

ציור מספר 53 — מלכודת טנקים

מלכודת טנקים

הטקטיקה של פטרולים-להשמדת-שריון נוסתה מעשית בנקודות ראות שונות בקורסים והן לצות הטנק והן למתקיפים. ניתנה הזדמנות לעמוד מקרוב על האפשרויות השונות. פטרולים-להשמדת-שריון מאומנים היטב, אשר בידיהם לבחור להם בכל מצב אמצעים ושיטות שונים, התגלו כיריב מסוכן ויעיל גם לצות-שריון מוכשר.

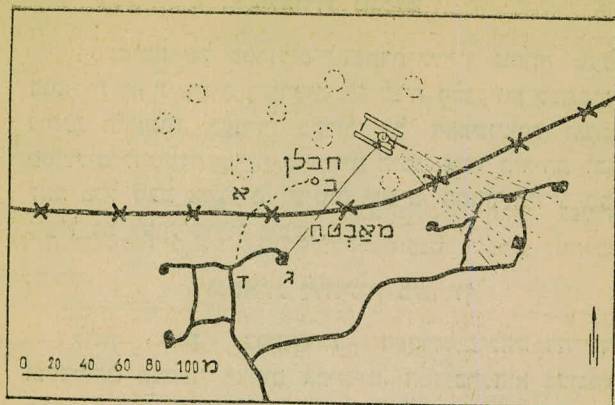
דוגמאות ללחימה בשריון

להלן נדון בהתנהגות הפטרולים-להשמדת-שריון ובפעולתם במספר מצבים אפייניים. המדובר הוא בדוגמאות בלבד, כי לעולם אין להניח, כי פטרול-להשמדת-שריון יועמד פעמיים בפני אותה המשימה עצמה. במידה שירבו בתרגולים כאלה על שולחן-החול ומעשית בשטח, בה במידה יתהדק וישתפר שיתוף-הפעולה בתוך צותי-הקרב הקטנים האלה להתגברות על כל מצב אפשרי.

לעולם ייתקלו הלוחמים נגד שריון במצבים חדשים השונים ומתחלפים לבקרים. הדבר דורש מהמפקד ומכל איש בפטרול-להשמדת-שריון דמיון ער במיוחד ויזמה שאינה מכויבה. תכלית הדוגמאות הבאות היא לעודד את הדמיון ולהניח את היסוד להתקדמות עצמית נוספת של אנשיו.

טנק בודד (דוגמה)

האויב נהדף בהתקפה על עמדותינו. אחד הטנקים המתקיפים נפגע והריהו תקוע, נטול כושר תנועה, לפני הקו. הוא נמצא ליד המגן ממש, ויורה מכלי-זינו הקבועים בו אל עמדות ההגנה. התותח הנ"ט של גזרת הגנה זו הוצא מכלל פעולה בפגיעה ישירה. מפקד הכיתה הסמוכה ביותר לאשו של טנק האויב רוצה לחסל איום זה. לפי שיקולו קיימת

ציור מספר 54

טנק אויב לפני קו ההגנה שלנו.

האפשרות הטובה ביותר להתקרב לטנק באגף השמאלי של עמדתו.

החבלון יכול להשתרבב דרך המחסום ליד א' ולהגיע בסתר למכתש ב'. ב"ג" יכול לחפות על הפעולה המאבטח. מסנור, הנושא נר-עשן או להביוור, נע בעקבות החבלון למחסה האחרון במכתש ב'.

זו תכניתו של מפקד הכיתה, הנמסרת לכל המשתתפים על מנת להבטיח שיתוף פעולה יעיל. החבלון יכול לשאת שני רמוני-רובה נגד-טנקים ורימוני-יד, או מטען-צרור, תת-מקלע ורימוני-יד, או מטענים צרורים בלבד.

המקלען צופה כל הזמן אל הטנק, אשר תשומת לב צותו מוסחת לימין, על מנת למנוע הפעלת כלי-נשק נוספים מן הטנק לעבר החבלון והמסנור. בהתאם לצידו, בעזרת הלהביוור

אז בזריקה נכונה של נר-עשן לצד הרוח, מאפשר המסנור את התקדמות החבלן מהמכתש, במקרה שתתגלה התנגדות במטרים האחרונים.

בשיתוף הפעולה בתוך החוליה יש חשיבות רבה ביותר לתצפית ולתגובה המתאימה שבאה בעקבותיה. אין למשל כל טעם, להפעיל את המקלע, את נר-העשן או את הלהביות, כשאין צורך בכך. יש שיארגו מצבים, בהם תגלה הפעלה פזיזה של אמצעים אלה את הפעולה שתוכננה ותפריע למהלכה המתוכנן.

טנקים בודדים, שאין אפשרות לגררם לעורף לשימושנו אנו, יש לפוצץ ולהרוס באופן יסודי.

הלחימה בטנקים בודדים בחשכה (הוגמה)

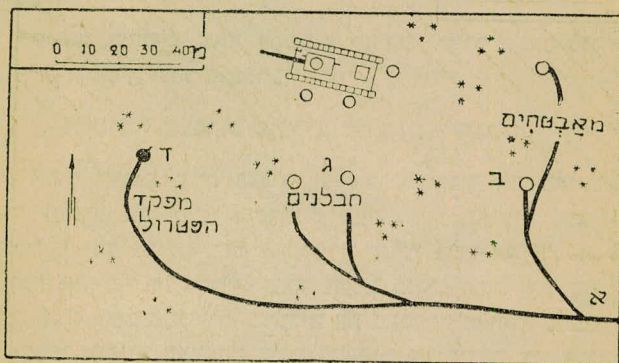
אחרי קרבות עזים הצליחו גייסותינו להדוף את האויב אשר הבקיע את קוינו הקדמיים בעזרת שריונו. תוך כדי פעולה זו ירד הלילה, ובטרם הספיקו לטהר כליל את השטח, כיסתה החשכה את הארץ. שאון הקרב כמעט ונדם, רק פה ושם נשמע רעש המנועים, המעלים את האספקה מאחורי קוינו. אחד מזקיפי האבטחה שלנו, השומר על השטח בין שני כבישים, שומע לפתע רעש מנועים. יש לו הרגשה סתמית, כי אלה הם קולות הזרים לגייסותינו. רעש המנועים הולך ומתגבר, ועד במהרה מתברר כי מקורם, ללא ספק, בטנק אויב.

מפקד הכיתה קורא את הפטרו-להשמדת-שריון ונעלם אתו בחשכה בכיוון ממנו בא רעש המנועים. לפתע נפסק הרעש ופעולת החיפוש נעשית קשה יותר. הפטרו-ל עומד כבר לחדול מן החיפושים כשהתנעת המנוע בקרבה הבלתי אמצעית מגלה את מקום הטנק, העובר בזהירות בשטח, במגמה להגיע לכביש הקרוב. נראה כי הטנק סובל מתקלה במנועו הפועל בצורה בלתי קצובה.

מצב זה נראה בתרשים הבא. ברם, בהזדמנות זו אנו

מזכירים שוב את אשר נאמר כבר בקונטרס זה על מכשירים לראיה בלילה.

הפטרול שלנו נמצא ליד א', משם נראית צלליתו העמומה של הטנק, אשר נעצר שוב, על רקע שמי הלילה. הצות מטפל בתוך הטנק במנוע על מנת להניעו שוב קדימה. מפקד הפטרול מחלק את אנשיו להתקפה כדלקמן:

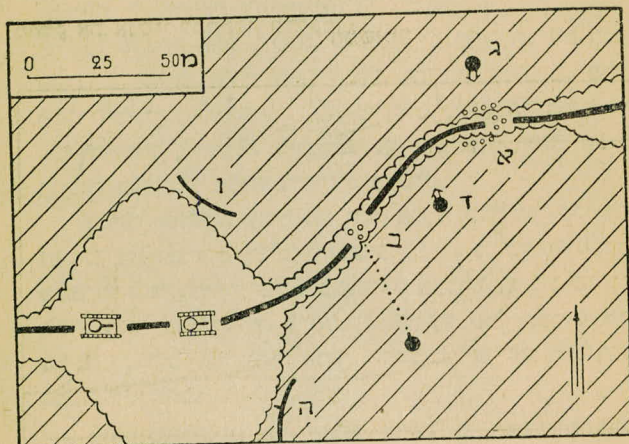
ציור מספר 55 — לחימה נגד טנק בודד בחשכה

שני המאבטחים יוצאים ימינה (ב). שני החבלנים נעים חרישית לעמדת המוצא שלהם (ג), בדיוק מול הטנק, בעוד שמפקד הפטרול מתקדם משמאלם ל"ד", משם יתן את הסימן להתקפה (זיקוק-תאורה).

כשהוא בטוח כי כל אנשיו במקומותיהם, הוא יורה את זיקוק-התאורה בצורה, כי יפול ארצה מאחורי הטנק. החבלן הקדמי מנצל רגע זה לקפיצה נוספת בכדי לירות את רימון-הרובה הנגד-טנקי שלו אל הטנק מטוח-יריה בטוח. החבלן השני

משתמש באנדרלמוסיה המתהווה, בכדי להצמיד לטנק מטען צרור.

יש לקחת בשבי את אנשי הצות שנותרו בחיים ; כי יתכן ואפשר לקבל מהם ידיעות חשובות על התכניות הבאות של האויב, במידה שאין ציודם ומסמכיהם רומזים על כך.

ציור מספר 56 — עמדת הגנה מוכנה נגד טנקים מתקיפים

בקרב לילה אפייני זה יכולים כמובן שני החבלנים לירות בעת ובעונה אחת שני רימוני-רובה נגד-טנקים, כשאחד מכיוון אל הצריח והשני אל תובת הטנק, או אל חלק רגיש אחר שלו. לעתים יהיה גם רצוי, ביחוד כשאין רימוני-רובה נגד-טנקים בנמצא, לותר על השימוש באמצעי תאורה, ולבחור בשיטת התקפה אחרת.

דוגמה של מערך הגנה

גייסותינו מחזיקים במערך הגנה ליד עורק-תנועה חשוב המוליך לתוך ארצנו. מדרום לכביש חשוב זה עוברת דרך-יער לעורף עמדותינו. היער עבות, בעל גזעים עבים ולכן אינו עביר לטנקים. ברם יש לעשות את כל ההכנות בכדי שהאויב לא יוכל לעקוף את עמדותינו.

על מחלקה אחת הוטלה המשימה למנוע התקדמות טנקים בדרך זו. היות ודרך היער נוחה להנחת מוקשים, מחליט מפקד-המחלקה להניח ליד "א" מוקשים להפעלה עצמית וליד "ב" מוקשים להפעלה חשמלית או באמצעות חבל משיכה, וליצור בדרך זו מלכודת-שריון ממשית.

מפקד המחלקה עורך את יתר הכנותיו, בידעו כי יחידת טנקים על החרצ"מ שלה נוהגת כדלקמן: בשטח זה הולכים מלפנים אנשי החי"ר הצמוד בשרשרת אבטחה, ברוחב של כ-80 מטר משני צדי הדרך. ברוח של 50 עד 150 מטר אחריהם באים הטנקים עם יתר אנשי החרצ"מ, או עם חיל-רגלים המסופח אליהם.

אורח-פעולה זה של האויב מחייב כי המוקשים, חוטי-החשמל או חבלי המשיכה יוטמנו ויוסוו בקפדנות רבה. לבל יתגלו על ידי עיניהם האמונות והחשדניות של מלוי-הטנק. הפטרולים-להשמדת-שריון שהורכבו במחלקה חייבים להמצא במרחק 100 מטר לפחות מן הדרך, כדי לתת מעבר לשרשרת האבטחה. היחידי החייב להשאר בקרבת הדרך הוא האיש המפעיל את המוקשים ליד "ב". עליו להקפיד איפוא פי כמה בהתחפרות ובהסוואה, מאחר שהוא זקוק גם לשדה-ראיה חפשי על הדרך הממוקשת.

מפקד-המחלקה מחלק את המחלקה באופן ששתי כיתות זכוכולות אמצעים נגד-טנקים, תתפוסנה עמדות-עתודה ליד "ה" ו-"ו", מהן תהיינה מסוגלות לפעול נגד חיל-הרגלים הבא

בעקבות הטנקים, אשר יעבור כאן קרוב לודאי על פני קרחת היער. הכיתה השלישית תחולק לשני פטרולים להשמדת שריון כשהאחד, בהנהגת מפקד הכיתה, נמצא הכן ליד "ג" ואלו השני, בפקוד הסגן, מתעתד לתפוס עמדות בקברת הדרך ליד "ד". הכיתות ליד "ה" ו"ו" מחפות בו בזמן על שני פטרולים אלה.

שני הפטרולים להשמדת שריון, הפועלים בתחום מלכות השריון בין "א" ל-"ב", חייבים להכין לעצמם מחבואים למניעת גילויים על ידי חיל הרגלים המתקדם, בכדי לעבור מהם ברגע המכריע, בהסתר ובמהירות האפשרית, לעמדות ההתקפה ליד הדרך עצמה לפטרולים אלה רימוני רובה נגד טנקים, מטענים צרורים, רימוני יד ואמצעי סנור; כל זאת נוסף על הנשק האישי והמקלע של המאבטח.

רצוי להפעיל את המוקשים ליד "ב" באופן חשמלי בעזרת סוללת פנס-כיס או פצץ. כמובן, אפשר גם להפעיל את מחסום המוקשים באמצעות חבל משיכה, אולם הדבר מחריף — בהשוואה להצתה החשמלית — את הבעיות של ההסוואה ושל בטחון ההפעלה — למשל במזג אויר רטוב.

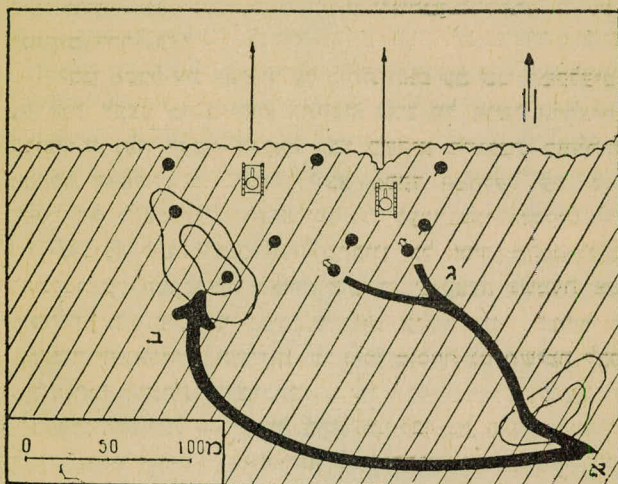
אחרי השלמת ההכנות על כל פרטיהן, אשר יש לבדקם שוב ושוב מבחינת הסוואתם המושלמת, יש לסקור בדייקנות את תכנית הלחימה עם כל החיילים, ולתרגלה ביסודיות בשלביה השונים. כן הכרחי לתרגל את האפשרויות האחרות כגון, למשל, שהטנקים ינועו ללא ליווי צמוד מיוחד שילך לפניהם או שהמוקשים יתגלו על ידי שרשרת האבטחה ההולכת בראש. כן נודעת כמובן חשיבות רבה לתצפית ולדיווח.

טנקים בהתקפה (דוגמה)

אחרי קרבות עזים פרץ האויב, המתקיף מזרוע, בסיוע טנקים, את קוינו במספר נקודות. תוך כדי כך הגיעו חלקים

של יחידת-שריון, על ליווי חיל-הרגלים שלהם, אל המחסה של חורשת אלונים דלילה.

מכוחותינו נמצאת בסביבה א' מחלקה, שנפגעה קשות והמונה 15 איש בלבד. לרשותה 2 מקלעים, 3 תת-מקלעים, 10 רובים, 2 מערכות רנ"ט, רימוני-יד ושלושה מטענים-

ציור מספר 57

צוררים. אין לה עוד קשר עם הפלוגה או עם יחידות אחרות. מפקד המחלקה פועל איפוא ביוזמתו הוא.

הוא עוקב אחרי התקדמות הטנקים ומקשיב לשאון כלי-זינם היורים. מפקד-המחלקה מחליט להשמיד את האויב בקרבתו. משארית אנשיו הוא מרכיב שני פטרולים-להשמדת-שריון חזקים, בני 4 אנשים כ"א, ומחלק ביניהם את אמצעי קרב-המגע שנותרו לו. את יתר האנשים עם שני המקלעים

הוא מצורף לכיתה אחת, אשר תסייע להתקדמות שתי הקבוצות שהורכבו.

אחרי הערכת המצב והשטח הוא מחליט על דרך הפעולה הבאה: "מ"א" אני יכול להגיע בהסתר טוב לגבעה הקטנה "ב", ולהתקיף משם מטוח קצר ביותר את חיל-הרגלים הצמוד. בו בזמן יכולים שני הפטרולים להשמדת-שריון להתקרב אל שני הטנקים דרך "ג".

הסגן מקבל את הפיקוד על כיתת-האש עם שני המקלעים, על מנת לבצע מ"ב" את התקפת האש על אנשי החרצ"מ. קבוצה זו נעה לעבר הגבעה "ב" כשהיא מתגנבת בזהירות ממחסה למחסה; בה בשעה יוצא מפקד המחלקה עם שני הפטרולים להשמדת-שריון בכיוון "ג" לעבר שני הטנקים.

בהגיעו לתחום של "ג", מתכוון כל אחד מהפטרולים להתקפה על הטנק שלו. אחרי השהיה שנקבעה נשמעת אש חזקה מכיון "ב". הרי זו מכת-האש על יחידת החרצ"מ, ונגרמות לה אבידות רציניות. בו בזמן מוסחת גם תשומת לבם של צוותי הטנקים לעבר "ב".

ההטעיה הצליחה. בזמן שתשומת לבו של האויב מופנית ל"ב", מתקרבים שני הפטרולים להשמדת-שריון לקרבנותיהם. לאחר שיחידות החרצ"מ הוכו בקרב-הירי עולים עתה גם שני הטנקים בעשן ואש.

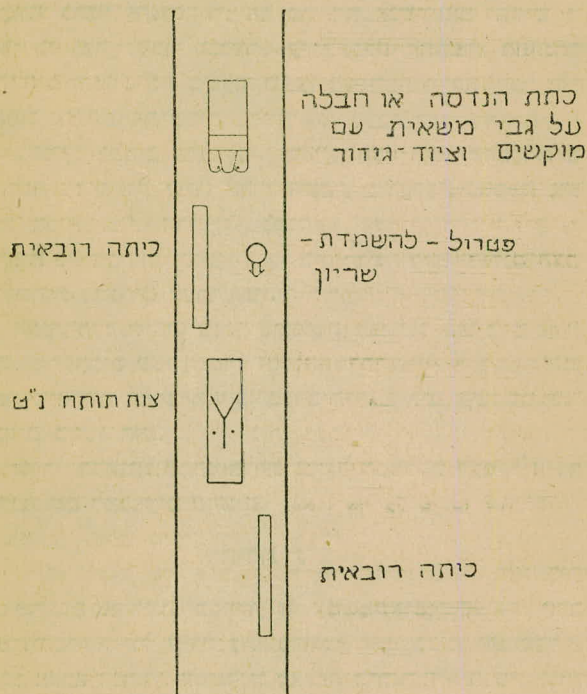
אחרי ההתנפלות המוצלחת נסוגה המחלקה לעמקי היער ואורבת שם למבצעים חדשים.

יחידת נ"ט

כדוגמה אחרונה בסדרה זו אנו מתארים פעולת קרב בהגנה-המשהה של יחידת נ"ט כדוגמת המורכבות והמופעלות למשל בצבא השבדי. דוגמה זו מאלפת ביותר ותהיה שימושית גם בשטח שלנו.

בהתקפה מצפון פרץ האויב את חזית ההגנה ומפעיל

יחידות-שריון לרדיפה אחרי כוחותינו. הנמצאים בנסיגה לקו הגנה חדש שהוכן. אחרי פלוגת המאסף האחרונה נעה יחידת נ"ט בהרכב המתואר בתרשים 57. הפטרול-להשמדת-שריון מורכב ממששה אנשים, ולרשותו 4 מערכות רדנ"ט, 2 תת-מקלעים, 2 מטענים צרורים, רימוני-יד ואמצעים לייצור עשן. בהגיע היחידה לנקודה "א" בתרשים, חש רוכב-אופנוע למפקדה ומודיע לו כדלקמן: "לפני 10 דקות נתקלתי 10 ק"מ צפונה מכאן ביחידה של 5 טנקי אויב, שחנו על הכביש

ציור מספר 58

ומילאו דלק. הצלחתי לעקפם מן הצד ולהדביק שנית את כוחותינו".

המפקד שוקל קצרות ומחשב לו, כי יחידת השריון עלולה להופיע בעוד 5 דקות לכל המוקדם. מאחר שבמקום המצאו הנוכחי נוח השטח משני עברי הכביש ללחימה בשריון מחליט הוא לארוב לאויב במקום זה.

אין עוד שהות לסיור מפורט ומדוקדק; יש להסתפק בסקירה מהירה של השטח ובהצצה על המפה. הוא מצוה על כן למפקד כיתת ההנדסה למקש במחצית אנשיו את הכביש ליד "א" בין שולי היער במיקוש עילי (בלתי מחופר). התותחנים נשלחים לסביבות "ב". משם עליהם לפתוח באש על טנקי האויב "א".

לחיוזקה של קבוצה זו תופסת מחצית הפטרול להשמדת שריון עמדות ב"ג". על שלושת האנשים האלה מוטלת המשימה לתקוף בראש וראשונה את הטנקים שיצליחו לפרוץ ליד "א". להבטחת מערך הגנתי זה, ולהפרדת חיל הרגלים הצמוד מהטנקים, תמוקם אחת הכיתות הרובאיות בסביבות "ד".

מן המפה ברור למפקד יחידת הנ"ט, כי האויב יכול לעקוף ב"ה" את המיצר "א", ולהגיע דרך המיצר "ו" לעורף המגינים על "א". בו בזמן הוא שוקל גם את הקשיים שיוצרו אם האויב יהלום במלוא כוחו בעמדה ליד "א" ויחסרו שם הכוחות המוסבים לחסימת הפרצה ליד "ו", במקום לתת את העומק הדרוש להגנת המיצר "א". אף על פי כן מחליט הוא ליטול על עצמו סיכון זה.

הוא מקצה את שאר אנשי יחידתו הנ"ט — חצי כיתת הנדסה, כיתה רובאית ושלושה משמיידי טנקים — להגנת המיצר "ו". יחידה זו מוסעת במשאית דרך "ג" למקום פעולתה. התכנית כאן היא להניח לטנקים להתקדם ככל האפשר, להלום בהם ברימוני רובה נגד טנקים, ולחסום את המקום הצר ביותר בין שני פאתי היער במוקשי גרירה.

אנשי ההנדסה מתקינים את מוקשי הגרירה ליד "ח". בין "ח" ו"ט" מוכנים רימני-הרובה הנגד-טנקיים במארב להלום באמצעיהם בטנקים אשר יתפרצו. אנשי ההנדסה הנותרים ממלאים תפקידי מסנורים ומאבטחים. ב"י וב"כ מוכנים אנשי הכיתה הרובאית להפריד את החרצ"מ מהטנקים.

מסתבר במהרה כי התכנית לעצור את האויב בשטח זה היתה טובה. כעבור 15 דקה בערך נשמע רעש שריון וב"ל מופיעים שני טנקי-אויב, שעליהם מוסע גם חי"ר צמוד.

היחידה הנגד-טנקית מצפה לאויב תוך כוננות גבוהה ביותר. הטנק הקדמי ממשיך בנסיעתו במלוא המהירות, בעוד שהטנק השני משתהה ליד "ל" ונותן חיפוי אש. בהתקרב הטנק הקדמי ל"א" מגלה הוא את המוקשים ונעצר. תוך נסיעה אטית אחורה יורה הוא ללא אבחנה מכלי נשקו על השטח עמשני צדי הכביש.

ברגע זה פותח התותח הנגד-טנקי ליד "ב" באש, והטנק נפגע ונעצר. צות-הליווי יורד ממנו בקפיצה אולם האש המדויקת של הרובאים אשר ב"ל וב"ד קוצרתו עוד בטרם הגיעו למחסה הקרוב. גורל הטנק נחתם על ידי הפטרול-להשמדת-שריון באמצעות רימון-רובה נגד-טנקי.

במשך פעולה זו נאלץ התותח הנגד-טנקי לעבור לעמדת-חליפין שהוכנה לו, כי אש הטנק השני מציקה והולכת. לאחר מכן נעלם טנק זה מאחורי החורשה הקטנה "מ". כעבור כמה דקות מבשר רעש הולך ומתגבר את חידוש ההתקפה. מפקד יחידת הנ"ט, אשר ניהל את קרב ההגנה ב"א", מצפה במתיחות עולה וגוברת לצעדים הבאים של היריב. היכן תונחת המכה הבאה?

ברגשי הקלה עוקב הוא אחרי 5 טנקי אויב, הנעים בכיוון ל"ה" והנראים בוטחים מדי בעצמם. אחריהם מופיע חיל-הרגלים. הכיתה הרובאית ב"ד פותחת מיד באש, על מנת להפריד את חיל-הרגלים-המלווה מן הטנקים. מפקד היחידה

ממהר ל"ו"; ברצונו לנהל בעצמו את קרב ההגנה שיש לצפות לו שם.

בהכנס הטנק הקדמי למיצר "ו", ניתן לו לעבור את מוקשי-הגרירה ורק ב"ט" מוטל אליו ררב"ט. זהו האות למתן אש על חיל-הרגלים הצמוד ולהתקפה על יתר ארבעת הטנקים. אחרי קרב אש עז נשארים שני טנקים מוטלים בשטח, בעוד השנים האחרים, שניזוקו קשות, מצליחים אך בקושי להחליץ ולחזור. במשך הקרב פרשו המסנורים עשן בין הטנקים הבודדים, ומנעו מהם ע"י כך את האפשרות לסיוע הדדי. שארית הפליטה של החרצ"מ ביקשה לה מקלט ביערות, אך לא יכולה להתחמק מהגורל שנועד לה.

דוגמת-התגוננות זו אפשר לגון ע"י שימוש מוגבר בעשן, העשוי להיות בעל חשיבות בהתאם לרוח ולמצב, למשל ברגע כניסת הטנקים לתוך צואר הגיא ב"ה", דבר שהיה כופה עליהם להאיט את מהירותם. יתכן גם שהתקנת מחסומי-גזעים היתה רצויה בדוגמה שלנו, אילו הספיק לזאת הזמן.

תרגילים לדוגמה

ברור למחבר כי הוראות אלו ללחימה בשריון אינן מלאות עדיין. אך בכונתו, בראש וראשונה, להעניק למפקדי החוליות והכיתות את הידיעות החשובות עבורם ביותר בפשטות, בצמצום ובאופן משכנע. מטרתו השניה של הקונטרס היא להמריץ את המש"קים לטיפול עצמי מוגבר בבעיות הלחימה נגד שריון. לרבים מהם בודאי כשרונות ודמיון מספיקים להוסיף בעצמם את ההשלמות הדרושות ולמצות את נסיון שירותם הם.

בסיכום מציגים אנו שני תרגילים-לדוגמה של לחימה בשריון, שנלקחו מן ההתחרות "ומה עתה?" של אגודת המש"קים השביצריים בפתרון בעיות טקטיות המתפרסמות בקביעות בעתון "החייל השביצרי".

מטרת שני תרגילים, אלה לדוגמה היא לעורר את מרכזי האימונים בסניפים של איגודי המש"קים שלנו ואת מפקדי היחידות בבתי-ספר ובקורסים לכך, כי יכינו ויכללו תרגילים דומים במסגרת תכניות ההדרכה שלהם. שטחינו ועיון בפרטים של תיאורי המלחמה הרבים המתפרסמים בספרות נותנים אפשרויות לאין-ספור בשטח ההגנה נגד שריון.

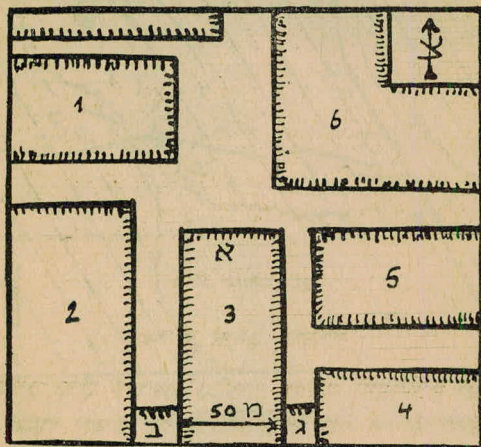
לבסוף, ברצוננו להדגיש כי מועטים הם התחומים בלחמת-ההגנה שלנו, בהם כה מכריעים בחשיבותם כשירות הנשק של הפרט והחינוך לעצמאות של הלוחם הבודד כמו בתחום הלחימה בשריון ובשיתוף הפעולה בתוך הפטרול-להשמדת-שריון. הדבר נכון במיוחד לגבי הפעלת מוקשינו, אשר אסור להזניחה בשום פנים.

שריון בתוך ישוב!

האויב הצליח, תוך ניצול התקפת חיל-האוויר שלו, לחדור במפתיע לתוך מקום ישוב המוגן על ידי כוחותינו. עמדת המפתח להגנתנו נמצאת במרכז ישוב זה. לפני עמדת-מפתח זו פועלות חוליות-מחץ קטנות אשר מתפקידן להכביד על התקרבות האויב ל"קיפוד-הגנה" זה המבוצר היטב. אי לכך הוכשרו הבתים בשולי הישוב כך, שבכל מקום הותקנו שבילים מסומנים ומעברים להעתקה מהירה של חוליות אלה. כן אפשר לנצל לשם כך את התיעול בחלקו. ליד "ב" ו"ג" הוקמו מחסומים נגד-טנקים.

הרב"ט ברנדלי הוא מפקד חולית-הגנה נגד-טנקית בת 6 אנשים, לה הוקצתה הגזרה הנראית בתרשים שלנו, והנמצאת לפני ביצורי המקום ממש. החימוש שלהם כולל 4 מערכות ררנ"ט, 3 תת-מקלעים, 6 מטענים צרורים ורימוני-יד, וכן 12 נרות-עשן.

עם תחילת התקפת האוויר תפסה כל הקבוצה מחסה בבנין מספר 3, האיתן במיוחד. אך הסתלקו מטוסי האויב,

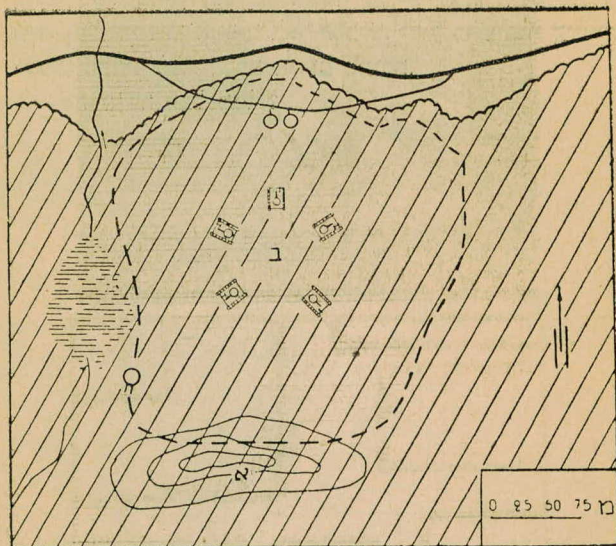

ציוור מספר 60

ניגש רב"ט ברנדלי לפתח הקרוב (א) ורואה, כבתמונתנו, שני
טנקים כבדים הנכנסים בוהירות, תוך חיפוי הדדי, בצורה
מגששת כמעט, לתוך הישוב.

אין להפסיד זמן.

כיצד יפעל רב-טוראי ברנדלי ?

ציור מספר 61

שריון אויב בחניון

האויב פלש לארצנו בכוחות חזקים וממונעים ובעדיפות
גדולה. אחרי יומים של קרבות עזים עלה בידינו לעצור לפי
שעה את התקפת האויב. משני הצדדים מובאים כוחות חדשים.
בחשכת הלילה מפלס לו הסמל רגלי עם שארית מחלקתו
בת 15 איש — דרך לקוים שלנו. מפקד המחלקה ויתר

האנשים נהרגו. בחימושם נותרו עוד 2 מקלעים, 8 רובים,
2 מערכות ררנ"ט, 4 מטענים צרורים, רימוני יד ומעט חומר
נפץ עם אמצעי הצתה.

בהגיעו לגבעה קטנה "א" (עיין תרשים) הנמצאת בתוך
חורשת אלונים דלילה, מבחינים הסמל רגלי ואנשיו בחושך
בחניון של שריון האויב, הנשמר על ידי צמד אנשי-פטרול
נייד, ועל ידי שני זקיפים לצד הכביש. ידוע כי צותות הטנקים
ישנים מתחת לכלי רכבם או גם בתוכם.
מה יעשה סמל רגלי?

תוכן הענינים

	מבוא
	הקדמה
5	קולונל י. פריק
7	קפיטן הרברט אלבות
9	1. מנקים ואמצעי הנגד
10	הטנק
10	חלוקה לסוגים
11	כיצד נראה הטנק
12	השריון
13	המנועים
14	הזחל
15	אפשרויות תצפית
16	קשר
17	חימוש
18	ניידות
19	צות
20	טקטיקה של שריון
23	מכשירי ראיה בלילה
26	סוגי הטנקים החשובים ביותר
32	2. אמצעי קרב המגנע והשימוש בהם
33	אמצעינו לקרב-מגע
34	התפתחות הכלים לקרב-מגע
45	אמצעי סנוור
46	אמצעי בלימה
49	מוקש גרירה מאולתר

52	מחסומי סרק
53	הציוד
54	ההתפתחות העתידה
58	3. הטקטיקה הזעירה של הלחימה בשריון
58	הפטרוול להשמדת שריון
59	הפטרוול להשמדת שריון בפעולה
62	פטרוולים להשמדת שריון כיחידות-אבטחה
71	ההתנהגות בזמן התקפת שריון
72	התקפה על טנק
75	מלכודת טנקים
75	דוגמאות ללחימה בשריון
75	טנק בודד (דוגמא)
77	הלחימה בטנקים בודדים בחשכה (דוגמא)
80	דוגמה של מערך הגנה
81	טנקים בהתקפה (דוגמא)
83	יחידת נ"ט
87	תרגילים לדוגמא
88	שריון בתוך ישוב!
91	שריון אויב בחניון

מדור ספריות פו"ם

106002-1

אלבות, הרברט
רגלי מול שריון

אלב 5630